

Novembris korraldatakse Baltimaades ja Poolas enneolematult suur NATO õppus, milles riik x tungib riiki y. Paar kuud varem on suur sõjaväeõppus ka Venemaal ja Valgevenes. **lk 2-3**

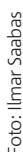
Põhja-Tallinnas on üleval suured reklaamplakadid, millel linnaosavanem Karin Tammemägi ja tema asetäitja Priit Kutser. Nende eest maksab linnaosavalitsus ehk tegelikult linnaosa maksumaksja. **lk 6**

Eesti Päevaleht vaatas eemise aasta parimat dokumentaalfilmi ja leidis, et seda peab kindlasti nägema. **lk 14**

Üle poolesaja aasta taguseid patustamisi üritasid kinni mätsida nii riigi siseminister kui ka olümpiakomitee juht. **lk 16**

HIND EESTIS 1,15 EUROT | VÄLISMAAL 2,10 EUROT | NR 151 | TEISIPÄEV, 6. AUGUST 2013

Ohtlik teenõlv

Kui pildil oleval kütuseveokil peaks rehvi lõhkema, sõidaks juht ilmselt piirdeta Järvevana uuel teel otse mittemeetrise kallakust alla ja põhjustaks tõsise õnnetuse. Linn piirde puudumist probleemiks ei pea. lk 5

**JÄRVE
KESKUS**

**Superpakkumised
Järve Keskuses!
7.-11. AUGUST**

Kõrged padjad

29⁹⁵

tavahind 54⁹⁵
Valter udusulepadi 50x60 cm

1995

tavahind 34⁹⁵
Valter padi 50x60 cm

Topeltlai tekk
Kristina 230x220 cm

39⁹⁵
tayahind 69⁹⁵

Voodipesukomplekt
Tom 230x220 +2/50x60 cm

-58%
KAB UUM

19⁹⁵
tavahind 44⁹⁵

tavahind 44⁹⁵

HENTEX®

KABOOM

9⁹⁵
tavahind 29⁹⁵

Voodipesukomplekt

TERVISE- JA ILUPÄEV

MEESTEPÄEV

REISI- JA TOIDUPÄEV

KODUSISUSTUSE PÄEV

LASTE- JA SPORDIPÄEV

JUHTKIRI

Ameeriklaste tõmbid relvad

Omal ajal kiitlesid ameeriklaste sõjandusspetsialistid sellega, kuidas nende relvajõud on võimelised tegema „kirurgilise täpsusega” lööke. Ja olid ka. Kui objekti asupaik oli teada, sai seda rünnata tõesti imelise täpsusega, kui just tehnika parajasti üles ei öelnud.

Nüüd aga, kaitstes võimalike terrorirünnakute eest oma saatkondade ohutust, on Ameerika Ühendriigid võtnud kasutusele turvameetmed, mille täpsus on umbes sama vilets kui vana kooli vaipommitamisel.

Nimelt õnnestus luureagentuuridel tabada kusagil internetis – pole küll avalikkusele teada, kus – vestlus, mille käigus oli juttu kavandavatatest terrorirünnakutest USA saatkondadele. Ja selle tulemusel on 19 USA diplomaatilist esindust kinni veel terve selle nädala, nagu võib meediateadetest lugeda. Seda üsna erinevates Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika riikides.

Kas tõesti on kahtlustatav äärmusrühmitus al-Qaida võimeline nii laiaulatuslikuks rünnakuks nii paljudes riikides asuvatele esindustele korraga? Loomulikult pole mõistlik vaenlast alahinnata, kuid pigem on seda ühendust nimetatud üsna lõdvalt juhituks ja mitte kuigi hästi keskselt koordineerituks.

Kas tõesti kuuldi ähvardust rünnata korraga paarikümnes riigis? Varasemad kogemused viitavad küll enim võimele rünnata korraga paaris riigis.

Julgeolekust Teiseks, nii paljudes riikides on kindlasti üsna erinev situatsioon ja erinev peaks olema ka sealsete diplomaatiliste esinduste olukord. 19 riiki? See on pea kümnendik maailma maadest. Olukorras, kus

USA saatkonnad on üsna hästi turvatud, paistab taoline massiline sulgemine ülereageeringuna.

Loomulikult oli USA Liibüas resideerunud suursaadiku Christopher Stevensi ja veel kolme konsulaaditöötaja tapmine 2012. aasta septembris valus trauma, kuid praegune käitumine tundub liiga närvilisena.

Saatkonna- ja konsulaaditöötajate elud on tähtis prioriteet, kuid iga terroriähvarduse pärast ei saa ju kogu USA seiskuda.

Ja veel. Kas tõesti peab USA oma luureteenistustega kogu interneti läbi lugema, et tabada mingisugune ähvardus, mille puhul pole isegi võimalik tuvastada, mida täpsemalt rünnata tahetakse? Praegu igatahes tundub, et luure on USA puhul väga tõmp relv. Paljuräägitud vajadus panustada rohkem inimluurele saab üha selgemaks. ●

REPLIIK

Tahan ussiga õuna

Lugedes eile mitmest meediakanalist uudist „šokeeritud lugejast”, kes avastas ostetud nektariinist kolm kõrvaharki, hakkas piinlik. Tegu on ilmeka näitega kas teadmatusest või võõrdumisest, ühesõnaga linnastumise pahuperioolest.

Ussikesed, hargid, mardikad ja teised satikad on ju omamoodi kvaliteedimärgid. Tõestus sellest, et toode pole täielikult steriliseeritud ja pestitsiide täis pumbatud. Või vastupidi – see, et poodides leiduvates õuntes, pirnides ja ploomides usse ei leidu, on tõend nende keemilisest koostisest. Maheõun ilma ussita ei ole võimalik, nagu ka hernes või vaarikas. Uss rõõmustab teadlikku tarbijat. ●

Harry Tuul

lk 10 Ly Ehin: ema väärtustab last teda lasteaeda panemata
lk 11 Jaanus Rahumägi: politseinikud ei oska relvi kasutada

U

UUDISED

JUHILOA VÕIS LUNASTADA 900 EUROGA

Viru maakohus tunnistas süüdi maanteeameti liiklusregistri Narva büroo juhataja kohusetäitja Jaanus Tammetsi, peaspetsialisti Oleg Lati ning teised pettustega seotud isikud, kes organiseerisid

eelmise aasta septembrist tänavu märtsini liiklusteooria eksami petuskeemi. Kokku sooritas pettuse teel eksami vähemalt 18 isikut, keskmiselt maksid nad selle eest korraldajatele 900 eurot. **ERR**

NATO suurõppus mängib esimest korda läbi sõjaolukorra Balti riikides

Õppusel jäävad Baltimaad sõjalise ründe alla ja siia saabub NATO kiirreageerimisüksus.

Kokku on õppustesse kaasatud 17 alliansi riiki, teiste seas britid, prantslased ja ameeriklased.

Kaks kuud enne seda korraldab sõjalise suurõppuse ka Venemaa.

Kristjan Pihl
 kristjan.pihl@epl.ee

Eelolev sügis, mil NATO koondab kiirreageerimisõppuse raames suure osa oma sõjalisest võimekusest Baltimaadesse ja Poola, pole märgiline üksnes väikestele liitlasriikidele, kes veenduvad lõpuks artikkel 5 olemuses ehk selles, et kõigile lepingus osalevatele riikidele tagatakse ohu korral sõjaline kaitse. Kõneka on see kogu alliansi mõistes, sest pärast pikki aastaid välismissioonidel esimest korda NATO ühendväed esmakordsed liikmesriikide oma territooriumi kaitset.

Steadfast Jazz 2013, nagu novembrikuist kiirreageerimisõppust kutsutakse, mängib läbi olukorra, kus Balti riigid jäävad sõjalise ründe alla ning selleks puhuks loodud kiirreageerimisüksus (NRF) püüab olukorra stabiliseerida, kuni saabuvad lisaväed. Õppuse operatiivtegevus toimub põhiliselt Poola ja Leedu territooriumil, Eestis jääb selle toimumine staabiruumidesse ning seega ka tavakodanikele hoomamatuks.

Kaitsuuringute keskuse teadur Kaarel Kaas võrdleb NRF-i tuletõrjebrigaadiga,

mis jõuab koldepunkti esimesena kohale ning asub võimsamaid lekke kustutades maja suuremast kahjust säästma. Viie päeva jooksul koondub sinna ligikaudu 5000 meest, keda vastavalt vajadusele ja Põhja-Atlandi nõukogu mandaadile toetab hiljem kuni mitukümend tuhat sõdurit.

Kaasi sõnul seisneb kiirreageerimisüksuse üks põhimõtetelisi verstaposte paindlikkuses. Peastaabi asukoht ja riigid, kes sellesse panustavad,

vahetuvad igal aastal. Nii on võimalik brigaade ja üksusi oludele vastavalt asendada ja ümber paigutada. Tänavuse õppuse käigus kontrollitakse Hollandis Brunssumis asuva väejuhatuse staabi valmisolekut juhtida alliansi reageerimisjõude.

Eestist 20 sõdurit

Liikmelisusest tulenevalt panustab üksusesse igal aastal ka Eesti paarikümne sõjaväelasega, kes on vajadusel terve aasta valmis sekkuma. Peale sõjaohu kasutatakse üksust

Suured sõjalised õppused siin ja seal pool NATO piiri

Septembris korraldavad Venemaa ja Valgevene suurõppuse Zapad 2013, paar kuud hiljem koondab NATO oma väed Baltimaadesse ja Poolasse.

Õppuste taktikaline osa

Drawsko Pomorskie

Steadfast Jazz 2013
 Novembris

POOLA

- Õppuste juhtstaap asub Lätis, Adažis
- Õppuste taktikaline osa viiakse läbi Poolas, Drawsko Pomorskie harjutusalal
- Õppusest võtab osa üle 1000 mehhaniseeritud jalaväe üksuse
- Üle 40 lennuki
- Üle 15 mereväe aluse

ka muudel erakorralistel operatsioonidel, näiteks looduskatastroofide puhul tsiviilelanike päästmiseks.

Et Steadfast Jazz ühendatakse samal ajal toimuva kohaliku väiksema venna Baltic Hostiga, osaleb Eestist õppusel kokku 300 inimest. Kaitsjõudude peastaabi pressiesindaja Roland Murof rõhutas, et niisugune samm tähendab seda, et allians on seadnud

fookuse Euroopale. „Viimane sellise mahuga õppus korraldati 2006. aastal Cape Verde, kui esmakordselt testiti siis alles uut NATO reageerimisjõudude kontseptsiooni,” rääkis Murof.

Küll aga ei saa eestlaste rolli alahinnata. Suure operatsiooni juhtimise kogemuse saab suur hulk sinimustvalge embleemiga ohvitseri. Kaasi selgitusel on seni Eesti kaitseväge koge-

PIIRIL AVASTATI ÜLE 110 KILO HAŠIŠIT

Maksu- ja tolliamet leidis juu- li keskel Valga piiripunktis kinni peetud sõiduautost 111,55 kilo- grammi hašišit. Tegemist on ühe viimase aja suurima narkootiku- mide avastusega Eesti lõunapii-

ril. MTA uurimisosakonna juha- taja Rain Kuusi sõnul oli tegemist rahvusvahelise narkotransiidiga. „Aine pärines Lääne-Euroopast ja oli mõeldud turustamiseks väl- jaspool Eestit,” selgitas ta. **ERR**

ADMIRAL COWAN ASUS NATO MISSIOONILE

Eesti mereväe lipulaev Admiral Cowan (pildil) alustas eile hom- mikul Roomassaare sadamast oma nelja kuu pikkust NATO mis- siooni. **ERR**

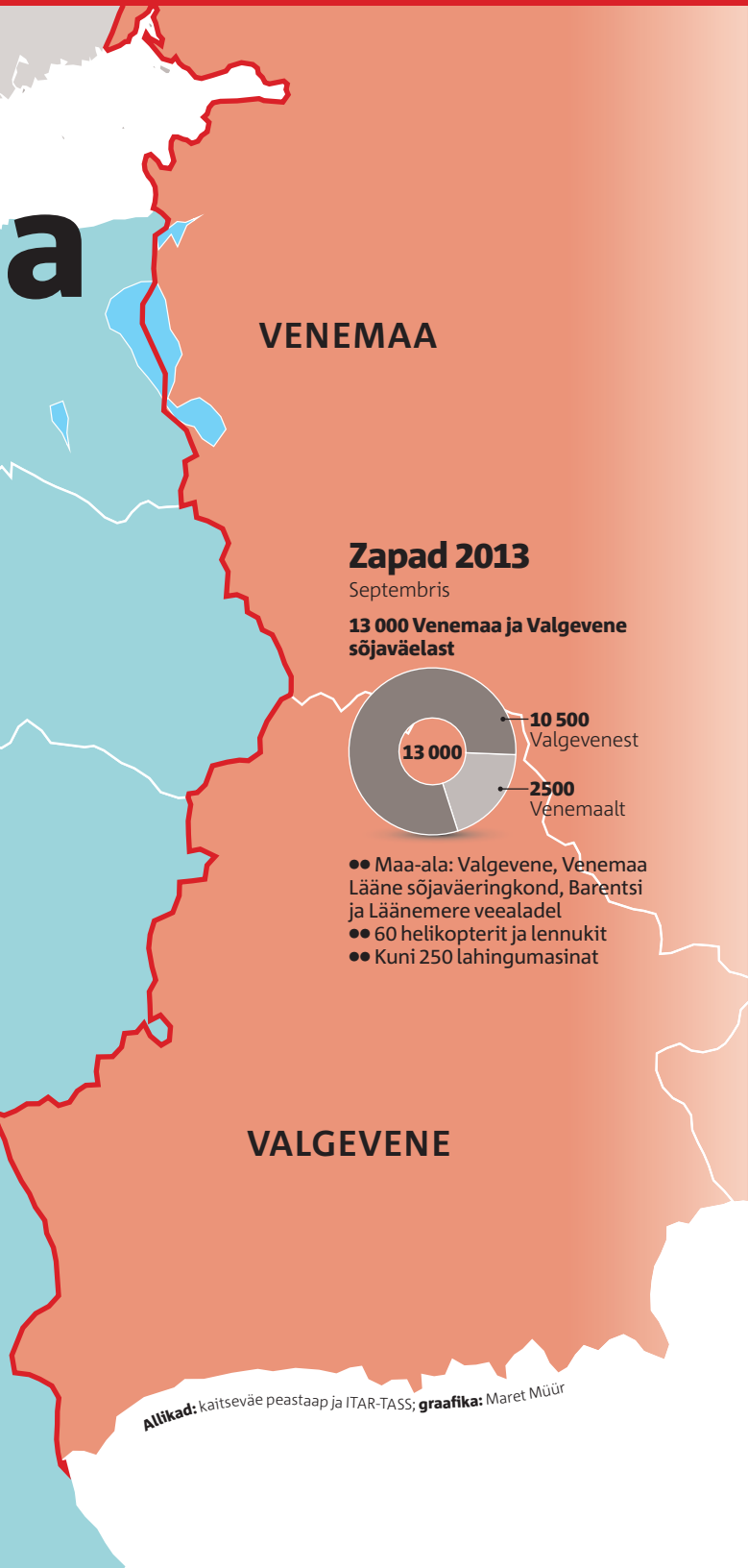
LIIKLUSE ÜMBERKORRALDUS

Seoses sellega, et Tartu mnt ja Majaka tänava vahelisel Peterbu- ri tee lõigul paigaldatakse asfalt- katet ja seal suletakse liiklus, suunatakse nr 7, 12, 13 ja 54 bus- sid täna uuele marsruudile. **EPL**

Täna digilehes

- Google'i asutaja rahastas esimest sünteetilist veiseburgerit
- Šokolaadilõhn võib päästa raamatupoed?

mused sellisel tasemel piirdunud üksnes teo- reetiliste staabiõppuste- ga. Seda, et igale käsule järgneb sõjatandril ka vast- tav samm, pole varem õppus- tel kogetud, liiatigi rahvusva- helises seltskonnas. Kokku on õppustesse kaasatud 17 riiki, teiste seas britid, prantslased, ameeriklased, aga ka väikse- mad riigid, nagu Ungari ja Slovakkia. Tähelepanuväär- selt panustab Tšehhi ka kuue lennukiga.

Kaas selgitas ka seda, et kogemuse autentsuse huvi- des imiteeritakse isegi nii pisikesi detaile nagu meedia- tähelepanu.

Sisuliselt püstitab NATO lahingutandrite lähedusse pressikeskused, kus koman- dõrid etendavad ajakirjanikke, kes aeg-ajalt sõdurite tööd hii-

rivad, kuid mõnikord ka teavi- tavad ohvitsere olulistest aren- gutest sõjakolletes.

Tähelepanu idapiiril

Asjaolu, et allians on koonda- nud tähelepanu oma idapiirile, tekitab paratamatult küsimu- se, kas lääne liitlased tajuvad siinkandis suure- nevat sõjalist ohtu. Kui aprillirahutuste- le järgnenud küber- rünnakud tõmbasid uudishimulikke pil- ke siiapoole, siis aas- ta hiljem lahvatanud Gruusia sõda ning Venemaa ja Valgevene 2009. aasta õppused Zapad ja Laudaga, mille käi- gus harjutati Balti riikide iso- leerimist ja ründamist, kinni- tasid Eesti-suguste väikeriiki- de kaitsetust Kremlist tulevate suuniste vastu.

Seda, et novembrikuine õppus korraldatakse justni- melt Vene ohtu silmas pida- des, Kaas otsesõnu ei kinnita- nud. „Ametlikult see nii ei ole. Aga mitteametlikult on Vene- maa agressiivne käitumine vii- mastel aastatel siinset julgeole- kupilti kahtlemata mõjutanud ning see on ka ilmne põhjus, miks selline õppus just selli- ses kohas sellise stsenaariumi järgi korraldatakse,” rääkis ta.

Kaitseminister Urmas Rein- salu nentis, et alliansi Lääne- mere-äärne piirkond on tõe- poolest unikaalne, sest NATO sõjaline kohalolek siinsel ter- ritooriumil on väiksem, kui suure naaberriigi sõjaline või- mekus lubaks. „Seetõttu on NATO kohalolek siin regioo- nis eriti oluline signaal,” ütles Reinsalu ning lisas, et teadmi- ne, et siinkandis ollakse võime- lised koostoimeks, on oluline ka liikmesriikidele.

Eesti kaitseloogika põhi- neb tema sõnul heidutusel, et potentsiaalne vastane on tead- lik Eesti sõjalise jõu ja peale selle ka NATO relvajõudude valmisolekust ohu korral sek- kuda. „Oluline on, et vastane mõistaks, et artikkel 5 pole

Reinsalu: oluline on, et vastane mõistaks: artikkel 5 pole ebamäärane lubadus.

ebamäärane poliitiline dekla- ratsioon, vaid väga selge polii- tiline juhis, mis sõjalise krii- si korral ka realiseerub,” ütles Reinsalu.

Kuigi Eesti ja Venemaa vahelise sõjalise konflikti tek- kimise tõenäosust peab Rein-

salu väikseks, tuleb selleks tema kinnitusele siiski val- mis olla, sest nagu näitas ka Gruusia sõja kogemus, arene- vad kriisid praegu maailmas väga kiiresti.

Seda, et sügisesel treenin- gul peetakse vaenlasena sil- mas just Venemaad, kaitsemi- nister ei kinnitanud. Õppuse vahetut stsenaariumi NATO liikmesriigid põhimõtteliselt ei avalikusta ja osa informat- sioonist on ka riigisaladus.

Nimetu vaenlane

Vaenlasriikide nimetamisel kasutatakse NATO õppus- tel hüpoteetilisi nimesid, mis nagu Reinsalu märkis, võivad oma füüsiliste parameetrite- ga sobituda ka realsesse ellu. Selle poolest erinevad NATO õppused Venemaa omadest, kes nimetab oma sõjalistel õppustel vaenlasena reaalsid riike.

Tänavuse õppuse taustal väärib märkimist ka asjaolu, et septembrisk ehk napilt kaks kuud enne NATO suurõp- pust käivitab enda õppuse ka Venemaa. Tegemist on Vene- maa ja Valgevene ühisõppu- sega Zapad 2013, mille sarna- seid on kahe riigi koostöös ka varem korraldatud. Esimesed ärevad märgid sellest ilmnesid aga juba möödunud kuul, kui Vene hävitajad tungisid Eesti õhuruumi.

„NATO ametlik retoorika on see, et neil [NATO ja Vene- maa ning Valgevene] kahel õppusel pole omavahel min- gisugust seost,” rääkis Rein- salu ja lisas, et iseenesest pole selles midagi traagilist, et riig- id oma territooriumil sõja- vää tegutsemisvõimet kont- rollivad. ●

KOLM KÜSIMUST

Kriisid arenevad kaasaegses maailmas kiiresti

Urmas Reinsalu

kaitseminister

●● **Kas võib väita, et sügisene õppus ei ole ainult NATO kaitse- võime kontrollimiseks, vaid see on ka konkreetne välispoliitiline sõnum Venemaale?**

Nii otsesõnu ma ei ütleks, õppuste eesmärk pole nii agressiivset retoorikat toota. Kuid kahtlemata on sel ka välispoliitiline signaal, et NATO on võimeline kiirelt reageerima ja tegeleb selle edasiarendamisega. ●● **Kümmekond aastat tagasi oli väga populaarne küsimus – kui tõenäoline on, et Venemaa meid homme ründab. Kui tõenäoline see praegu on?**

Sõjalise konflikti tõenäosus on väike ja selle ajaga, mil Eesti on kuulunud NATO-sse, on oht kaht- lemata vähenenud. Tõsiasi on aga

see, et kriisid arenevad kaasaegses maailmas kiiresti ning selleks tuleb oma julgeolekut pidevalt kasvata- da. Sügisesed õppused on seetõt- tu väga olulise kaaluga, nagu ka kõik teised ilmingud NATO sõjalis- est kohaolekust Eestis.

●● **Räägitakse, et sel õppusel mängitakse läbi justnimelt Eesti päästmine välisvaenlase eest. Väi- detavalt jooksevad sõdurid möö- da Poola metsi, Eesti kaardid käes. Vastab see tõele?**

Mis puudutab õppuse vahet- ut stsenaariumit, siis seda NATO poliitika kohaselt liikmesriigid ei kommenteeri. Selles seisneb ka peamine erinevus Vene õppust- est, kus vastastleer on väga selgelt määratletud konkreetsete riikide näol. Õppus on seotud kahtlema- ta meie regiooni ja selle piirkonna reaalseste oludega.

Steadfast Jazz 2013

Õppusest, mis toimub samal ajal 20 liikmesriigis, võtab osa 6000 liikmesriikide sõjaväelast ning kaitseleidi esindajad. Taktikalis- selle juhtstaap asub Lätis Ādažis. Õppuste taktikaline osa viiakse läbi Poolas, Drawsko Pomorskie harjutusalal.

Väliõppusel osaleb peale Ees- ti 17 NATO liikmes- ja partnerrii- gi üksust tuhande mehhanisee- ritud jalaväe üksuse, üle 40 len- nuki ja rohkem kui 15 mereväe- alusega. Eesti kaitseväge plaanib õppuse Poolas toimuvale osale

saata staabiohvitserid, motori- seeritud jalaväekompanii ning kaitseleidi esindajad. Taktikalis- test üksustest osaleb veel mere- väe miinijahtija Admiral Cowan, mis kuulub NATO reageerimis- jõudude alaliselt tegutsevasse miinitõrjegruppi.

NATO reageerimisjõud on kõrge valmisolekuga maa-, mere- ja õhuväe ning eriüksusi koondav ligi 13 000 kaitsevää- lasest koosnev väekontingent. Allikas: Kaitseväge peastaap

Briti ajakirjanik luges aastaga ühe raamatu iga riigi kirjandusest

Ann Morgan on oma märkmikust maha kriipsutanud kõik riigid – 196 raamatut sai aastaga loetud.

Foto: erakogu

Eestist valis Ann Morgan 196 maailma eri riigi raamatute sekka Viivi Luige „Ajaloole ilu”.

Merle Must
merle.must@epl.ee

Kui London valmistus 2012. aastal võõrustama olümpialasi maailma eri riikidest, mõtles Briti toimetaja, ajakirjanik ja muusik Ann Morgan, et on lugenud väga vähe tõlkekirjandust. See tõdemus sai aluseks ideele lugeda 2012. aasta jooksul läbi üks raamat igast poliitiliselt tunnustatud riigist ehk kokku 196 teost.

Kuigi Morgan suudab lugeda ka prantsuse ja saksa keeles, võttis ta projektis „A Year of Reading the World” („Aasta maailma lugedes”) endale väljakutse lugeda ainult inglise keeles. Morgan pöördus abi saamiseks oma blogi lugejate poole, kes soovitasid talle teoseid Islandist Malawini.

Eesti raamatuseoovituse sai ta Eesti kirjanduse teabekeskusest. Sealne välissuhete juht Kerti Tergem viitas kolmele teosele: Viivi Luige „Ajaloole ilule” ning Jaan Krossi „Professor Martensi ärasõidule” ja „Paigallennule”.

Morgan otsustas valida „Ajaloole ilu”, kuna sai Luige kohta uurides teada, et ta on Eesti üks kõrgemalt hinnatud kirjanikke. Morgan ütles Eesti Päevalehele, et Luige teos oli kõitev ja imeilus lugupidamisavaldus mõtte-, liiku-

mis- ja enesemääramisvabadusele. Morgani sõnul suutis Luige tekst luua võimsa mulje, mida tähendab võõrvõimude all elamine. Kuigi Morgan nautis teost väga, ei usu ta, et ühe teose põhjal saab riigi koh-

pidanud ja peegeldab meie ajalugu. Selline nõuandmine ongi Morgani meelest projekti kõige toredam osa, sest inimesed, keda ta polnud kunagi kohanud, abistasid uurimisel ning saatsid teoseid ja nende ilmumata köiteid teiselt poolt maailma.

Näiteks pani üks tõlkijate grupp talle portugali keelest inglise keelde ümber lühijuttude kogu, mille autor on pärit Aafrika saareriigist São Tomé ja Príncipe’st.

Inglisekeelsete tõlgete leidmine oli projekti kõige keerulisem osa, sest kõigest 3% Inglismaal ilmuvatest raamatutest on tõlkekirjandus.

Näiteks osutus tõeliseks proovikiviks Lõuna-Sudaan, mis sai iseseisvaks alles 2011. aasta juulis. Pooleaastases ri-

Lõuna-Sudaani ametnik kirjutas jutustuse sõjast spetsiaalselt Morganile.

ta tegelikult midagi järeldada. „Siiski rabas mind see, kuidas Luik portreeterib Nõukogude aja pikaajalisi jäiseid mõjusid,” sõnas ta.

Palju abi soovitajatelt

Kerti Tergem soovitas Morganile Viivi Luike ja Jaan Krossi, kuna need autorid esindavad Eesti moodsamat kirjandust, mis on ka ajaproovile vastu

Projekt „A Year of Reading the World” („Aasta maailma lugedes”)

Morgan luges keskmiselt neli raamatut nädalas ehk ühe raamatu iga 1,87 päeva kohta. See tähendas omakorda umbes kolm tundi lugemist iga päev. Esimesed seitse kuud aastast jätkas Morgan oma harilikus ametis: kirjutas täiskoorusega erinevatele ajakirjadele lugusid ning töötas toimetaja asendajana. Siis aga muutus projekt täisko-

haga tööks, seega oli Morgan ülejäänud ajast vabakutseline. „See oli tõesti pöörane aasta!” meenutas ta. „Ma pidin lugema reisides, hilisõõdel ja varahommikutel!” Ann Morgani raamatutega ümber maailma reisimise kogemusest saab lugeda projekti blogist (ayearofreadingtheworld.com) ning temast endast lähemalt kodulehel (www.annmorgan.me).

gis, mida on 21 aastat räsitud kodusõda, puudub isegi teedevõrgustik, rääkimata kirjandusest.

Morgan oli õnnega koos, kui tsiviilteenistusse värbamist juhtiv Julia Duany nõustus spetsiaalselt selle projekti jaoks kirjutama vabadusvõitlusest ja sõjast jutu ning selle ka lindistama. Lugu saab inglise keeles ka projekti kodulehel kuulata. ●

KOMMENTAAR

Missuguseid eesti tõlkekirjanduse teoseid soovitate välismaalasele?

Kerti Tergem

Eesti kirjanduse teabekeskuse välissuhete juht

Inglasele saab soovitada enamasti just neid teoseid, mis on tõlgitud inglise keelde. Soovitada saab aga just neid teoseid, mis on ka endale meeldinud. Viivi Luik ja Jaan Kross on kindlad valikud. Aastas tõlgitakse Eestis umbes 40 teost, kuid Eestil tuleks rohkem tõlkida just suurtesse keeltesse. Nende teoste kaudu tekib ka teistel riikidel meie vastu huvi. Seda näitab juba Andrus Kiviräha „Mees, kes teadis ussi-sõnu” ootamatu menu prantsuse keeles. Selle raamatu pärast on meie poole pöördunud ka israelist. Kõikide Eesti tõlketööstuste kohta leiab infot Eesti kirjanduse teabekeskuse kodulehelt www.estlit.ee.

Foto: Irina Mägi

Kõrbevast toidust suure tulekahjuni kulub mõni hetk.

Pliidile kõrbema unustatud toidu tõttu sõitsid päästjad mullu välja 90 korral

Peamiselt ununeb toit pliidile, kui söögi valmistaja on läinud korraks õue või magama jäänud.

Kelli Seiton
kelli.seiton@epl.ee

Tallinna päästjad pidid sõitma möödunud nädalavahe- tusel lausa kolmel korral pliidi kõrbema läinud toidu kustutama. Läänemaa päästjad kutsuti Haapsalu korterisse, kus kõõgis oli põlema läinud õlipott. Kaks süüa teinud last kustutasid põlengu ise enne päästjate saabumist. Sarnaseid näiteid, kus päästjad peavad aega kulutama pudrupottidele ja praepannidele, võib kohata pea iga nädalal.

Kuigi mainitud juhtumite puhul oli päästjate ülesanne sisuliselt pott pliidilt tõsta ja tuba tuulutada, on kõrbevast toidust korteri mahapõlemise- ni kõigest väike samm, nentis Lääne päästekeskuse pressiesindaja Evelin Trink. Päästeametil ei ole statistikat, kui palju tuleb aastast päästjatele kõrbeva toidu kohta väljakutseid, aga Tringi sõnul esineb perioode, mil taolisi õnnetusi juhtub lausa iga päev.

Kuumale pliidile unustatud praekartulitest on lühike samm leegi lahvatamiseni. „Eelmisel aastal põles näiteks Pärnus nii tühjaks terve korter,” nentis Trink. Pea 2000-st mullu hoonetes süttinud tulekahjust 90 juhul sai põleng alguse kõrbema läinud toidust.

Põhja päästekeskuse pressiesindaja Indrek Hirs ütles, et valdavalt on väljakutsete põhjuseks inimeste hooletus.

Näiteks hakatakse õhtul süüa tegema, unustatakse, et pott või pann on tules, ja minnakse magama. Või aetakse kogemata kuumaks vale pliidiraud, millel asunud kandik, panilabidas, käterätik või muu ese süttib.

Väsinud söögitegija

On olnud ka olukordi, kui alustatakse söögi valmistamisega, ent pliidi oleva toidu valvamise asemel minnakse koeraga jalutama või poodi. „Toit võib kõrbema minna ja õnnetusi juhtub, aga on täiesti lubamatu, et inimene toidu valmistamise ajal kodust välja läheb,” ütles Hirs. Ka alkohol mängib ebaõnnestunud söögi valmistamise juures rolli, sest tihti unustatakse toit tulele just alkoholi joobe tõttu.

Kui toiduvalmistajal on uni näljast suurem olnud, on päästjate kutsujateks Evelin Tringi sõnul enamasti naabrid, kes akna vahelt või ukse

On perioode, mil päästjad peavad iga päev korra sõitma pliidilt toitu tõstma.

alt imbuvat suitsu märkavad. „Tihti hakkab just naabri korteri suitsuandur tööle ja see päästab elu,” rõhutas Trink. Ta lisas, et peale ohule surnuks põleda on ohtlik ka salakaval ving, mis toidu kõrbe- misest tekib. „Kui inimene magab sügavat und, siis on juhtumeid, kus päästjad toovad inimese hoonest välja viimasel hetkel,” nentis Trink. Nii vajavadki kodus viibivad inimesed pärast toidu kõrbe- ma minemist tihti turgutust kas kiirabilt või isegi haiglas- se viimist. ●

Järvevana kurviga viadukt on puuduvate piirete tõttu ohtlik

Tallinna linn ei pea piirete puudumist eriliseks probleemiks, kui juht on hoolas ja sõidab 50-ga.

Katre Tatrik
katre.tatrik@epl.ee

Järvevana teel Ülemiste liiklus-sõlme rekonstrueerimise teine etapp on peagi valmis ja autojuhtidel on mõlemas suunas juba pikemat aega kasutada kaks sõidurada. Paraku puuduvad senini Järvevana teel Ülemiste poolt tulles vahetult enne chituspoodi nn Kaamose augu juures pörkepiirded. Seega ei takista miski autol näiteks tehnilise rikke tõttu kurvist välja ja kallakust alla sõita.

Tallinna tehnikaukooli lektori Ain Kendra sõnul võib ainult õnne tänada, et ükski auto ei ole Järvevana teel raudteeviaduktidega paralleelsel lõigul veel juhita-vast kaotanud ja teelt alla auku sõitnud. Selles kohas teelt välja sõites ootaks piirete puudumise tõttu sõidukit ja selle juhti ligi viis meetrit õhulendu. „Libedaga on see lõik väga ohtlik,” hoiatas Kendra.

Kuna auku viiva viadukti tee mahasõidu juures on piirded olemas, piisaks Ain Kendra sõnul sellest, kui samasuguste piiretega jätkataks sada kuni sada viiskümmend meetrit. Sama tüüpi piirdeid tuleks rajada nii kaugele, kuni kahe sõidutee kõrguse vahe muutub väiksemaks kui kolm meetrit.

Linn ohtu ei näe

Tallinna transpordiameti liikluskorralduse osakonna juhataja Talvo Rüütelmaa nentis, et libedaga oleks antud tee-lõik tõesti ohtlik, ent selleks ajaks on seal piirded juba ees.

Ehitaja lubab Kaamose augu servale piirded paigaldada lähinädalatel.

„See, et praegu võimaldatakse autodel ehitusobjektilt läbi sõita ja ehitaja peab seal oma ehitustööd tegema, on ainult selleks, et autojuhtidel oleks natukenegi mugavust,” lausub Rüütelmaa.

Tema sõnul peavad juhid olema muidugi tähelepanelikud, kuid tema arvates suudab juht, kes vähegi sõita oskab, ka Kaamose auguga kül-

neval Järvevana tee lõigul 50-kilomeetrise tunni kiirusega ohutult sõita. „Meie test-sõidud on näidanud, et praegu on see täiesti rahulikult läbitav ja ohtu seal ei ole, kui juht näitab sõidukijuhtimisel üles keskmist hoolsust,” lisas Rüütelmaa.

Merko Ehituse projekti-juht Tiit Joosti lubas, et metallist pörkepiirete paigaldamist alustatakse juba sellel nädalal ja paari nädalaga peaksid need paigas olema. Joosti sõnul on kaks põhjust, miks piirdeid alles nüüd paigaldama hakatakse. Esiteks polnud need Ülemiste liiklussõlme rekonstrueerimise projekti kohe sisse kirjutatud, kuna siis polnud veel Järvevana tee ja Tehnika tänava ühendustee projekti ehk Kaamose auku. Kuna neid kahte projekti ei käsitletud korraga, siis jäi apsakas projekteerijatel kahe silma vahele – ei olnud sügavust ega kallet ja seega ka vajadust pörkepiireteks.

Teine põhjus, miks piirdeid varem paigaldatud ei ole, tuleb Joosti sõnul sellest, et Järvevana tee asfaldi kulumiskihi mahapanek lõppes alles juunis. Enne seda polnud pörkepiirete paigaldamine tehniliselt võimalik. ●

Tihedas liikluses lahutab autojuhte järsakust alla sõitmisest mõni meeter.

Foto: Ilmar Saabas

Sõlmest võib leida teisigi möödalaskmisi

Kaamose augu ringtee on Ain Kendra sõnul palju suurem probleem kui puuduvad piirded. Ringile minnes näitavad küll liiklusemärgid, et tulemas on ringtee ja mis pidi liikuda tuleb, kuid sõi-

dukijälgede järgi julges ta öelda, et väga paljud on sõitnud Ülemiste poolt tulles all augus ringteel vastu liiklussuunda. Põhjus on Kendra hinnangul äärekivis, mis jääb Ülemistelt tulles vasakule,

üldjuhul on ringile minnes äärekivi terava nurgaga sinnapoole, kuhu ei tohi pöörata. Ülemiste sõlme ringil on ümarnurk tehtud vasakule poole, mis viitab juhile, et ka sinna võib sõita.

ÜLEVARUSTATUD CITROËNI ERISEERIA LUKSUSLIK VARUSTUS TEHASE BAASMUDELI HINNAGA!

www.citroen.ee

LUXURY LINE

CITROËN C3

Liisingu kuumakse **145€**
Luxury Line hind: **12 990 €**
VARUSTUSES:
automaatne kliimaseade
eMyWay navigatsiooniseade
tagurduskaamera
ESP stabiilsuskontroll
püsikiirusehoidja
udutuled, valuveljed
alarm
panoraam esiklaas Zenith
elektrilised (aknatõstukid, peeglid)
jpm

CITROËN C-ELYSEE

Liisingu kuumakse **155 €**
Luxury Line hind: **13 890 €**
VARUSTUSES:
digiekraaniga kliimaseade
ESP stabiilsuskontroll
pardakompuuter
tehase Mp3 CD-raadio
Bluetooth, USB
valuveljed
udutuled
elektrilised akende tõstukid
soojendusega elektripeedlid
jpm

CITROËN BERLINGO

Liisingu kuumakse **156 €**
Luxury Line hind: **13 990 €**
VARUSTUSES:
automaatne kliimaseade
ESP stabiilsuskontroll
püsikiirusehoidja
pardakompuuter
tehase Mp3 CD-raadio
vaseakpoolne liuguks
valuveljed, LED-tuled ees
katuseraamid, klaasakendega
katus, panipaikade süsteem
jpm

CITROËN C4

Liisingu kuumakse **167 €**
Luxury Line hind: **14 990 €**
VARUSTUSES:
automaatne kliimaseade
eMyWay navigatsiooniseade
ESP stabiilsuskontroll
vihmasensor
pardakompuuter
tehase Mp3 CD-raadio, Bluetooth
valuveljed
alarm
elektrilised (aknatõstukid, peeglid)
jpm

CITROËN C5 TOURER

Liisingu kuumakse **300 €**
Luxury Line hind: **26 825 €**
VARUSTUSES:
2-tsooniline aut. kliimaseade
eMyWay navigatsiooniseade
ESP stabiilsuskontroll, EBD, ASR
vihmasensor, pardakompuuter
Webasto sõidusoojendi
tehase Mp3 CD-raadio, Bluetooth
valuveljed, klaasist panoraamkatus
parkimissensorid, tagurduskaamera
elektrilised, alarm
jpm

CRÉATIVE TECHNOLOGIE

Pakkumine kehtib kuni 31.08.2013 või seni, kuni jätkub kampaniahiinnaga eriseeria mudelit. TÄHELEPANU! Pildil olev auto on erivarustusega.

Liisingu kuumakse on arvestatud: sissemakse 15%, intress 3%, liisingu periood 60 kuud. KKM on 5%.

Kütusekulu keskmised näitajad (l / 100 km) ja CO₂ (g) väärtused: CITROËN C-ELYSEE 5,3 ja 124, CITROËN C3 4,5 ja 104, CITROËN BERLINGO 7,1 ja 164; CITROËN C4 6,2 ja 143, CITROËN C5 6,2 ja 163.

Põhja-Tallinn maksab kinni linnaosavanemate hiigelsuured plakatid

Ujulaga spordikompleksi reklaamimise kõrval reklaamib Priit Kutser ka oma ametit ja kontaktandmeid.

Fotod: Rauno Volmar

Linnaosavanema näoga plakat reklaamib kepi-kõndi. Tema asetäitja teavitab spordihoonest.

Vahur Koorits
uudised@epl.ee

Põhja-Tallinna linnaosas on üleval rida suuri reklaamplakateid, millel näeb rahva raha eest linnaosavanem Karin Tammemäe ja tema asetäitja Priit Kutseri nägusid.

Stroomi ranna juures kutsub Tammemägi linnarahvast tasuta kepikõnnitreeningutele. Sõle 40 endise koolimaja seinal teatab aga Priit Kutser, et selle koha peale kerkib kahe aasta pärast ujulaga spordikompleks. Sel laupäeval toimub Stroomi rannas pere- ja tervisepäev, mida reklaamival plakatil on samuti Tammemäe pilt.

Tammemägi ja Kutser ise plakateid selgitada ei soovinud. Küsimustele vastas linnaosa avalike suhete nõunik Katrin Hinrikus. Tema selgitas, et kepikõnnitreeningute plakatite näol on tegemist inimeste informeerimisega, et elanikud oleksid oma võimalustest linnaosas teadlikud. „Karin Tammemägi kui linnajuht kutsub inimesi liikuma ja rohkem oma tervisest hoolima,” teatas Hinrikus kirjalikus vastuses. Tema sõnul algas juba eelmisel aastal projekt, mille käigus linnaosa eakad said võimaluse õppida kepikõnnitehnikat

ja liikumise kasulikkust oma ala professionaalilt. Projekt sai väga positiivse vastukaja ja sellest tulenevalt toimuvad kepikõnnitreeningud sel aastal juba igale vanusegrupile. Kepikõnnikepid võib saada kohapealt.

Korduvad küsimused

Mis puudutab Kutseri näopilti, siis on Põhja-Tallinna elanikud Hinrikuse sõnul korduvalt küsinud, millal saab linnaosa endale ujulaga spordikompleksi. Kui linnaosavalitsus on sellest eri väljaannetes rääkinud, ei ole paljud põhjatalinlastest ikkagi rajatava spordikompleksiga kursis. Ei tea-

ta, kuhu ja millal uus hoone rajatakse.

„Seega olime valiku ees, kas teha masspostitus või panna üles plakat just sinna, kuhu spordihoone kahe aasta pärast rajatakse. Otsustasime masspostituse ära jätta, kuna see on liiga kallis ja kaaslinlaste postkaste niikuinii risustatakse iga päev erinevate ja tihtilugu mit-

Masspostitus jäeti ära, kuna see on kallis ja reklaame tuleb elanikele niigi palju.

tevajalike reklaam- ja infomaterjalidega. Meie infoleht oleks visatud prügikasti koos teiste materjalidega,” kartis Hinrikus.

KOMMENTAAR

See on võõrandumise õpikunäide

Kaarel Tarand

erakondade rahastamise järelevalvekomisjoni aseesimees

Tegu on võõrandumise järjekordse õpikunäitega. Pole suurt vahet, kas mitterahuldav seletus ebaausale valimisreklaamile sün-

nib küünilise kaalutluse tulemusena või lihtsalt rumalusest. Pealinna kohalik võim on mehitatud inimestega, kel paistab nende avaliku käitumise järgi puuduvat elementaarne arusaam avaliku võimu ülesannetest kodanike teenimisel. Rahvakoosolekul hüütaks ehk, et „Loll jutt suhu tagasi!”

Paraku puuduvad riiklikul järelevalvel hoovad kirjeldatud juhtumite efektiivseks tõrjeks. Põhja-Tallinnas pole tegu ju esmakordse üleastumisega, aga koha-

Karin Tammemäe pildiga hiigelpakat soovib lisainfot hankida Facebookist.

„Seega, panna plakat just sinna, kuhu uus hoone tuleb, oli ainumõeldav lahendus põhjatalinlaste informeerimiseks. Kuna keegi peab võtma vastutuse rajatava hoone valmimise eest, siis sai tehtud otsus, et see on just Priit Kutser, kelle vastutusvaldkonda Sõle 40 spordihoone jääb,” teatas Hinrikus.

Mõlema reklaami eest maksab Põhja-Tallinna linnaosavalitsus. Reklaamide hinda aga ei avalikustata.

Põhja-Tallinna linnaosa juhid on varemgi silma paistnud enda eksponerimisega maksumaksja raha eest valminud materjalides. Viimase kahe aasta jooksul on mõlemad poseerinud näiteks linnaosavalitsuse raha eest valminud kalendrites. ●

Roolist tabati kaks joobnud bussijuhti

Eile hommikul kõrvaldasid liikluspolitseinikud roolist kaks alkoholi tarvitanud bussijuhti, kes vedasid sõitjaid Jõgevamaalt Tartusse. Lõuna prefektuuri liikluspolitseinikud alustasid Tartumaal Kõrveküla kandis erimeetmega „Kõik puhuvad” kella seitsmest.

Kahe tunni vältel kontrollitud 579 sõidukijuhist viis olid alkoholi tarvitanud. Nendest kahel juhul oli roolikeerajateks reisijaid vedanud elukutselised sohvririd.

Kella 8.20 paiku peatati kontrolliks maaliinibuss, milles oli umbes 40 inimest. Buss alustas sõitu Jõgevamaalt ning oli siirdumas Tartu linna. Bussijuhi kontrollimisel ilmnes, et rooli keeranud 64-aastane Valdeko oli alkoholihoobes. Kuna politsei kõrvaldas napsise mehe juhtimiselt, jäid reisijad ootama kaine juhi saabumist.

Juba 20 minuti möödudes peatas politsei samal teelõigul kinni järgmise maaliinibussi, mille juht, 49-aastane Ivar oli samuti alkoholi tarvitanud. Sõidukis olid kõik kohad välja müüdud – peale juhi sõitis bussis poolsada inimest. Seegi buss oli alustanud liikumist Jõgevamaalt ning võtnud suunaks Tartu linna. Bussifirma saatis kained juhid välja ning reisijad toimetati turvaliselt sihtpunkti. Mõlema bussijuhi kohta alustas Lõuna prefektuur menetlust.

Lõuna prefektuuri liiklusjärelevalvetalituse juht Tõnu Kürsa ütles, et kutselised juhid peaksid olema kõikidele teistele liiklejatele eeskujuks.

Ta lisas, et üsna suur hulk autojuhtidest arvab eelmisel õhtul alkoholi pruukinuna ekslikult, et kui hommikuks on enesetunne hea, siis ollakse ka kaine. ● EPL

ÜKS KÜSIMUS

Miks Prisma lihalett kliendile suitsuvorsti ei viiluta?

Kadri Lainas

AS Prisma Peremarketi kommunikatsioonijuht

Kahjuks ei ole kiletatud täissuitsuvorsti võimalik viilutada, kuna kiletatud toode tõmbub viilutaja vahel katki ning kindlasti ei soovi ükski

klientidest krimsus ja katki tõmbunud vorstiviile osta. Täissuitsuvorsti kilet me aga poes paraku hügieni kaalutlustel eemaldada ei tohi. Probleeme ei esine kiletamata toodete viilutamise. Neid viilutavad masinad hästi, säilitades ka toote kaubandusliku välimuse. EPL

ÕPI MAJANDUST ÜLIKOOIS

MAGISTRIÕPE AVATUD ÜLIKOOIS

Paindlikud õpingud õppesessioonidena

ETTEVÕTLUSE NING TEHNOLOOGIA JUHTIMINE

täiskooramusega õpe, õppekava maht 120 ainepunkti
õppeaeg 2 aastat

ÄRIJUHTIMINE

osakooramusega õpe, õppekava maht 120 ainepunkti
õppeaeg 2,5–3 aastat, õppimine on tasuline
spetsialiseerumine: juhtimine ja turundus või finantsjuhtimine

STRATEEGILINE JUHTIMINE

osakooramusega õpe, õppekava maht 120 ainepunkti
õppeaeg 2,5–3 aastat, õppimine on tasuline

DOKUMENTIDE VASTUVÕTT

www.sais.ee 5.–16. augustini,
paberil 12.–16. augustini
Tartu Ülikooli peahoones ja esindustes

INFO: Tartu Ülikooli majandusteaduskond
tel 737 6313, www.mtk.ut.ee

Sisseastumisinfo
www.ut.ee/sisseastumine

TARTU ÜLIKOO
AVAB MAAILMA VÕIMALUSED

Eesti teadlased kalibreerisid kõige täpsemat satelliiti

Satelliit WorldView-2 kuulub USA firmale Digital Globe ja teeb soovijatele tellimuspilte, ühe ruutmeetri hind on umbes 25 eurot.

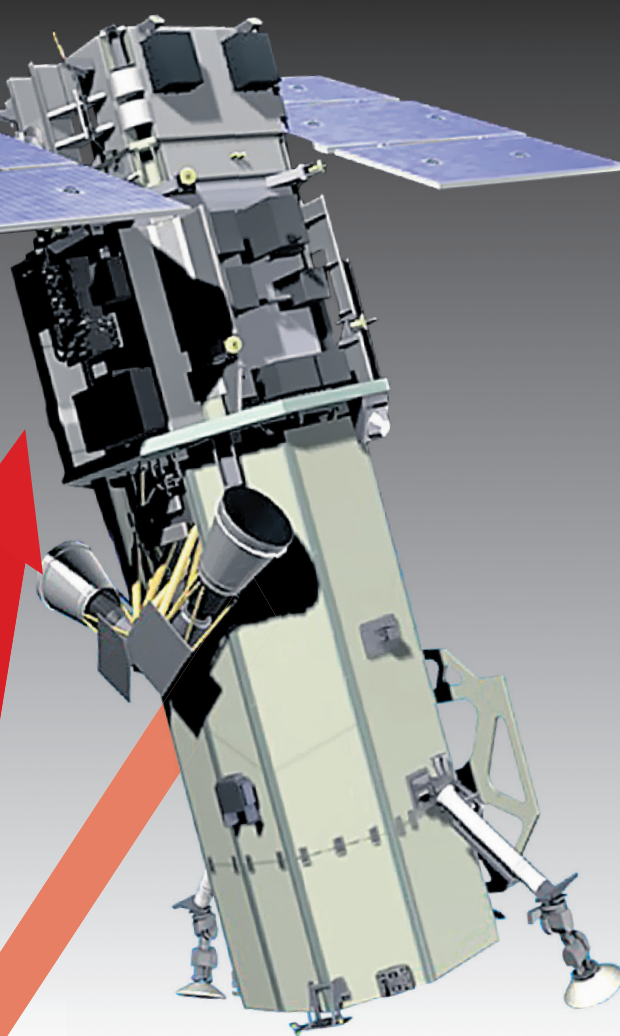
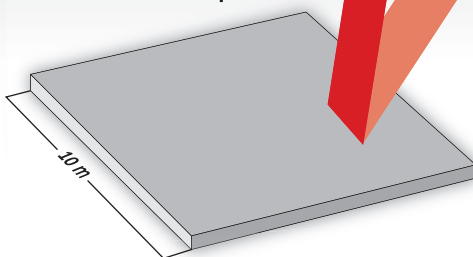

Ehitatud lennukimõõtmiste kalibreerimiseks

Etalonpind, mida WorldView-2 kalibreerimiseks kasutas, ehitati Eestis tegelikult lennukimõõtmiste kalibreerimiseks ja Tartu observatooriumi direktori Anu Reinarti sõnul on neil väga hea meel, et WorldView-2 valis kalibreerimiseks just siinse etalonpinna. Tartu observatoorium on kaugseire alal tuntud – maailma kaugseireteadusse on pannud juba selle algusaastatel 1970-ndatel nii sensorite ehitamise kui ka kaugseire andmete rakendamist võimaldavate teooriate ja algoritmide arendamisega. Eesti firma AS Regio kasutab WorldView-2 andmeid kaugseire rakenduste arendamiseks ja on nende edasimüüja Euroopas.

Betoonplaadi peegelduse mõõtmine

Satelliidi kalibreerimine tähendab seda, et ta pildistas Maa peal, täpsemalt Tartumaal Järvelas asuvat etalonpinda, mille peegeldusomadused Eesti teadlased enne üle mõõtsid. Etalonpinnaks on kümne ruutmeetrise küljepikkusega betoonplaat ja kalibreerimistulemuste põhjal saab matemaatiliselt täpselt rihutada kõik satelliidi pildid.

770 kilomeetri kõrguselt poolemeetrise täpsusega pildid

Satelliit tiirleb 770 km kõrgusel orbiidil alates 2009. aastast. WorldView-2 on maailma täpsem optiline kaugseiresatelliit, mis pildistab pikslite kaupa. Ühe piksli küljepikkus on 46 sentimeetrit, seega suudab aparaat pildistada rohkem kui 700 kilomeetri kõrguselt objekte, mille diameeter on vähem kui pool meetrit.

Möödab taimestikku, vett ja jääd

Tartu observatooriumi direktor Anu Reinart selgitas, et WorldView-2 pilte kasutatakse eri valdkondades: alates vee sügavuse määramisest ja jääuuringutest kuni taimestiku muutuste kaardistamiseni. Eesti ülikoolides on paarikümmend aastat tegeldud metsade biomassi ja liigilise mitmekesisuse uuringutega ja selles valdkonnas ollakse lausa maailmatasemel. Eesti teadlased on WorldView-2 teenuseid kasutanud Peipsist ja Võrtsjärvest piltide saamiseks.

Satelliit

Kaal	2800 kg
Pikkus	4,3 meetrit
Laius	2,5 meetrit
(7,1 meetrit, kui päikese-paneelid on lahti pakitud)	

- WorldView-2 suudab päeva jooksul koguda andmeid ligi ühe miljoni ruutkilomeetri kohta.
- Satelliit teeb tiiru ümber Maa 100 minutiga.
- WorldView-2 lendab ühest ja samast kohast üle iga 1,1 päeva tagant.
- Satelliidil on üks kõigi värvuste vastu tundlik kaamera ja kaheksa eri värvusi pildistavat spektraalkaamerat.

Graafika: Maret Müür

Spetsialistid soovivad, meistrid eelistavad.

Sanitaar- ja keskkonnatehnika | Tööriistad ja ehitusseadmed | Elektri- ja nõrkvoolusüsteemid

FEB
An **ahlsell** company

Investeering, mis tasub juba täna!

Grundfos küttesüsteemide tsirkulatsioonipumbad FEB'is kuni -30%

Tsirkulatsioonipump

Alpha2 25-60

- AutoAdapt tehnoloogia
- tarbitava elektrienergia näit
- vooluhulga näit
- Hmax 4m ja Qmax 2.5m³/h

177.-
tavahind 253.-

Uus Alpha2 - kõige energiasäästlikum tsirkulatsioonipump maailmas

Tsirkulatsioonipump

Alpha2 25-40

- AutoAdapt tehnoloogia
- tarbitava elektrienergia näit
- vooluhulga näit
- Hmax 6m ja Qmax 3.4m³/h

156.-
tavahind 223.-

Tsirkulatsioonipump

Alpha2L 25-60

- proportsionaalse rõhu funktsioon
- konstantse rõhu funktsioon
- Hmax 6m ja Qmax 3.1m³/h

133.-
tavahind 190.-

Energiasäästlik "tark" pump eramajapidamistesse

Tsirkulatsioonipump

Alpha2L 25-40

- proportsionaalse rõhu funktsioon
- konstantse rõhu funktsioon
- Hmax 4m ja Qmax 2.4m³/h

117.-
tavahind 167.-

Uus energiasäästlik pump kortermajadesse ja büroohoonetesse

Kõik Magna1 kütte tsirkulatsioonipumbad

-25%

GRUNDFOS

Pumbad on ühed suurimatest elektrienergia tarbijatest. Seega on võimalik kaasaegsete "tarkade" pumpadega säästa enim elektrienergiat. Grundfosi "targad" pumbad on võimelised kodumajapidamistes kokku hoidma samaväärselt elektrienergiat, kui tarbivad kaasaegne pesumasin, nõudepesumasin ja külmik elektrit ühe aasta jooksul.

Kampaania kestab septembri lõpuni või kuni kaup jätkub!

www.feb.ee / e-post: feb@feb.ee / telefon: 654 8500

TALLINN: Forelli 4 / Peterburi tee 44 / Paldiski mnt 247A (hulgiladu) TARTU: Ringtee 61B NARVA: Puškini 5 RAKVERE: Vase 1 / Narva 23F VILJANDI: Puidu 17 PÄRNU: Lina 22

LÄTI ÜRITAB VABANEDA MAKSUPARADIISI MAINEST

Järgmisel aastal euroalaga liituv Läti teeb pingutusi vabandada riigi mainest, kus on hea „raha pesta“, kirjutas AFP. IMF ja Euroopa Komisjon hoiatasid mõni aeg tagasi Lätit, et 13 pan-

gas on tähelestatud eriti suurt hulka mitteresidentide, peamiselt SRÜ riikidest pärit deposiite, mis on finantssüsteemile suureks riskiks. Samuti on kahtlusi esitatud raha päritolu kohta. **Ärileht**

MILJONIL BRITIL ON NULLTUNNINE LEPING

Umbes miljonil britil on töö, mille puhul ei ole garanteeritud ei miinimumtöötunde ega -palka, mida on rohkem kui riigi statistikaameti hinnanguline 250 000. Nulltunniseid lepinguid kri-

tiseerivad ametiühingud ja Tööpartei, sest need pakuvad inimestele väga vähe turvalisust, kuid sageli oodatakse neid töökohale pärast väga lühikest etteatamist, kirjutas Reuters. **ERR**

Rein Kilk: on küüniline nõuda, et ma ei saaks töökohti luua

Telegramm

Kadri Paas
Jõgeva

Rein Kilk süüdistas eile kohtus Weroli pankrotihaldurit temavastases isiklikus rünnakus ja väljapressimises.

Eile said AS-i Werol Tehased pankrotimenetluse käigus Jõgeva kohtumajas sõna ettevõtte endine suuromanik Rein Kilk ning tema kolleeg Meele Virro. Nad pidid vastama pankrotihaldur Toomas Saarma ja Kilgi ettevõtete pankrotitoimkonna esimehe Üllar Talviste taotlusele kohaldada neile ärikeeld.

Kui Virro loobus eile ütluste andmisest, siis Kilk oli talle omaselt märksa jutukam. Esiteks teatas ta kohtus, et ärikee-

lu taotluses toodud põhjendused on ainult oletuslikku laadi, konkreetseid fakte välja toodud ei ole.

Ärikeelu taotlemine olevat tema puhul ennetava meetmena täiesti asjatu ja kohtu ressursi raiskamine, sest ta ei ole viimase pooltse aasta jooksul kordagi üritanud uusi äriühinguid asutada ega end ühegi äriühingu juhatusse või nõukogusse proovinud pressida.

„Kas keegi siin saalis teab, et oleksin selle aja jooksul asutanud või proovinud asutada mõnda uut firmat?“ päris Kilk justkui kõigilt kohtusaalis viibinutelt retooriliselt. Kohtunik Ülle Raag kutsus särtsu täis ärimest korrale. „Rein Kilk, meil ei ole siin mingisugune avalik rahvakoosolek, kus teie saate küsimusi esitada ja saalis viibijad vastata. Rääkige asjast,“ nõudis kohtunik.

Kilk jätkas: „Tegemist on minu vastu suunatud isikliku

rünnakuga. Taotluse lõigud algavad: „On alust arvata...“, „On alust kahtlustada...“, „Esineb kahtlus...“, „Ei saa välistada...“, aga miks ei ole siin öeldud, mis on konkreetsed etteheited. Ei saa välistada, et selle pankrotimenetluse käigus tuleb välja konkreetne väljapressimise episood. Ei saa välistada, et mul on selle kohta ka tõendid olemas ja ei saa välistada, et ma need tõendid ka esitan vastavatele organitele,“ ähvardas Kilk.

Loetles töövõite

Kilk heitis vihase pilgu Saarma ja Talviste poole ning jätkas: „Lasin krooniaja lõpul kokku arvestada, et minu ettevõtte on tegutsemise aja jooksul maksnud riigile 1,5 miljardit krooni tulu-, sotsiaal- ja täiendkäibemaksu. Kusjuures kõik need ettevõtte töötavad ka pärast seda, kui minu omanikustaatus on neis ette-

Rein Kilk väljendas eile kohtumajas mõistmatust, miks temasugust tublit maksumaksjat ja kultuuri toetajat rünnatakse.

Foto: Andres Putting

võtetes lõppenud. Minu meelest on lihtsalt küüniline, kui nõutakse, et ma ei saaks enam uusi töökohti luua ning makse maksta. Minu arvates on see ühiskonnale väga kahjulik. Ma olen teinud korda kümneid muinsuskaitsealuseid hooneid, pannud käima kolm teatrit,“ loetles Kilk varasemaid töövõite.

Pankrotitoimkonna esimees Üllar Talviste loobus kommentaaridest ja ütles, et hagitav menetluses peab eelkõige kohus tõe välja selgitama. ●

Segapuder Werolis

Kohtuniku küsimustele vastates selgus, et Weroli raamatupidamises valitses „segapuder“, millest ei ole pankrotihaldurid suutnud seni end läbi närida. Neile ei ole siiani võimaldatud ligipääsu olulisele osale õlitehase raamatupidamisest. Kilk aga väitis, et tema käest ei ole poolteise aasta jooksul keegi puuduolevaid dokumente isegi küsinud. „Kas

te annaksite neile dokumentidele kohe ligipääsu?“ päris kohtunik Raag. „Vaieldamatult! Loomulikult!“ tegi Kilk suured silmad. „Tähendab, see, et pankrotitoimkonnal ei ole vastavaid raamatupidamise materjale, on kellegi küündimatus,“ küsis kohtunik Kilgilt müüates. „Jah, see on küündimatus,“ nõustus Kilk kohtunikuga tõsimeelselt.

Tallinna Tehnikaülikooli Vilistlaskogu kutsub kõiki Tallinna Tehnikaülikooli ja selle eelkäija Tallinna Polütehnilise Instituudi vilistlasi

TENNISE TURNIIRILE

teisipäeval,
20. augustil 2013
algusega kell 10.00
Tere Tennisekeskusesse
(www.teretennis.ee)

INFO: www.vilistlaskogu.ttu.ee
e-post: vilistlaskogu@ttu.ee
telefon: 620 3498

Tallinna Haridusamet KUULUTAB VÄLJA

avaliku konkursi järgmiste koolieelsete lasteasutuste juhtide ametikohtade täitmiseks

Tallinna Lasteaia Südamike (Pärnu mnt 109a) **direktor**
Tallinna Lasteaia Männimudila (Saha 19) **direktor**

Kandidaatidele esitatavad nõuded:

- vastavus haridus- ja teadusministri 26. augusti 2002 määruses nr 65 "Pedagoogide kvalifikatsiooni nõuded" koolieelse lasteasutuse direktorile sätestatud nõuetele
- vastutustunne, korrektsus ja täpsus
- koostöövõime ja väga hea suhtlemisoskus
- arvuti kasutamise oskus
- õpi- ja otsustusvõimelisus, analüüsi- ja planeerimisoskus.

Konkursil osalemiseks esitada järgmised dokumendid:

- kirjalik avaldus
- elulookirjeldus, sh töö- või teenistuskäik
- ametikohale esitatud nõuetele vastavust tõendavate dokumentide koopiaid
- kandidaadi tegevuskava haridusasutuse juhina
- muud dokumendid, mida kandidaat peab oluliseks.

Dokumendid palume esitada **29. augustiks 2013** Tallinna Haridusametile aadressil Estonia pst 5a, 10143 Tallinn või digiallkirjastatult meiliaadressil kadi.pilv@tallinn.ee, märgusõna „konkurss“. Lisainformatsioon telefonil 640 4679.

Kristiine Linnaosa Valitsus AVALIKUSTAB

Haraka 10 ja 12a kinnistute detailplaneeringu 19.08.-02.09.2013. Detailplaneeringu koostamise eesmärk on jagada Haraka 10 kinnistu kaheks krundiks ning määrata ehitusõigus olemasoleva elamu rekonstrueerimiseks ja/või laiendamiseks või 2-korruselise üksikelamu ehitamiseks ja moodustatavale krundile ning Haraka 12a krundile kuni 2-korruselise üksikelamu ehitamiseks. Kõikidele planeeritavatele krundidele nähakse ette võimalus ühe abihoone rajamiseks. Planeeringuga määratakse maakasutuse üldised tingimused, heakorrastuse, haljastuse, juurdepääsuteede, parkimise ja tehnovõrkudega varustamise põhimõtteline lahendamine. Materjalidega on võimalik tutvuda Tallinna Linnavalitsuse teenindusbüroos Vabaduse väljak 7 ja Kristiine Linnaosa Valitsuses Tulika 33b III korruse toas 301 tööajal. Info tel 645 7115 ja planeeringute registris <http://tpr.tallinn.ee/tpr/>.

Kristiine Linnaosa Valitsus TEATAB

Paldiski mnt 25 ja 25a kinnistute detailplaneeringu eeskülahenduse ja lähteseisukohtade avalik arutelu toimub 21.08.2013 kell 15.00 Kristiine Linnaosa Valitsuses Tulika 33b II korruse saalis. Materjalidega on võimalik tutvuda kuulutuse ilmumise päevast Kristiine Linnaosa Valitsuses Tulika 33b III korruse toas 301 tööajal. Lähemat teavet detailplaneeringu kohta saab planeeringute registrist <http://tpr.tallinn.ee/tpr/>. Info tel 645 7115.

NORDECON VARJAB SUURT NÕUET

Nordecon pole veel teavitanud väikeakttsionäre jõustunud kohtuotsusest, mis võib analüütikute hinnangul neelata ligi küm-nendiku börsiettevõtte kapitali. Mais päädis riigikohtus kao-

tusega vaidlus väikeosaniku Aivar Noormetsaga, kes nõudis neilt ligi 600 000 eurot. Otsuse järgi pidi väikeosanikule raha maksma kuu jooksul, aga pole seda seni teinud. **Äripäev**

EESTI OSTUKLUBI HAARAB SOOME TURGU

Vaid mõni nädal tagasi Soome turul tegevust alustanud Eesti ostuklubi O-La-La Planet OÜ on naabrite juures oodatud aasta-käibest teeninud juba 5%. Mais sai ostuklubi Eesti, Prantsusmaa

ja Suurbritannia äriinglitelt 180 000 eurot, et kindlustada positsiooni Eesti turul ning avada ostuklubi Soomes. Toona kartis ettevõtte juht, et Soomes on keerule tegutseda. **Äripäev**

PREMIA NÕUAB ROOTSI RIIGIAMETILT 3 MILJONIT EUROT

Premia Foodsi tütarfirma Överumans Fisk AB nõuab Rootsi põllumajandusametilt kohtus 25,5 miljonit Rootsi krooni ehk pea kolm miljonit eurot seoses menetlusega, mille käigus hävi-

tati 17 tonni kalamaime. Ettevõtte hinnangul kohaldati nende farmide vastu meetmeid, mis olid võrreldes samas regioonis asuvate teiste kalafarmidega piiravamad. **Ärileht**

Reet Roos: meie noored võiksid julgemalt ettevõtlusesse minna

Intervjuu

Lemmi Kann
reporter

Riigikogulasest ettevõtja Reet Roos usub, et eestlasel on nii piisavalt sisu, et ka raskes olukorras jalgele jääda.

●● Riigikogus on 40 ettevõtjat. Kas seda on palju või vähe?

Päris palju. Sellele on ka hea seletus. Ettevõtja on inimene, kes on juba oma loomult ettevõtlikum ja oli ilmselt juba ka koolis organisatori rollis. On üsna loogiline, et selline inimene omab arvamust asjade kohta ja usub, et tema tegevusest sõltub midagi ja ta on võimeline midagi muutma. Need inimesed usuvad tihtipeale endasse rohkem ja jõuavad seetõttu ka poliitikasse. Neil on suhtumine, et see või teine asi tuleb lihtsalt ära teha.

●● Kas ettevõtjaid on poliitiku te seas piisavalt?

Tegelikult ma arvan, et ei ole piisavalt. Need 40 ei esinda täie võimsusega ettevõtjaid. Mina ise olen hoopis sotsiaalkomisjonis. Hoian küll silma peal, mis majandus- ja rahanduskomisjonis toimub, aga ma ei ole ennast deklareerinud kui ettevõtjate esindaja riigikogus.

●● Kui palju te praegu oma ettevõtte tegevuses osalete?

Viimased paar aastat ei olegi osalenud. Aastatel 2003–2007 olin täie pühendumusega riigikogus ja siis oli vahepeal neli aastat, mil ma ei kandideerinud. Sellel oli selge põhjus: masu oli tulemas ja kõik märgid näitasid, et tulevad keerulised ajad. Kriitilisel hetkel valisin oma ettevõtte kasuks. Viimased kaks aastat osalen nõukogu töös ja tegelen probleemidega. Iga päev pole vaja juhtimisega tegeleda. Mul on selleks suurepäraseid tegevjuhid Eestis, Lätis ja Leedus, kes on ettevõttes ka osanikud.

●● Mõnikord kostab hääli, et eestlased ei ole piisavalt ettevõtlikud. Kuidas sellega meil siis õigupoolest on?

Mina isiklikult olen murelik. Samas meil on niivõrd väike riik ja valim, et ega me oma inimestelt suuremaid saavutusi nõuda ei saa. Oma *start up*-ide ja uudsete lahendustega oleme ikka üsna silmapaistvad. Aga ma käin sageli ka koolides, kus annan ühiskonnaõpetuse, majanduse või ajaloo tunde.

Keskkooli klassidelt tavaliselt küsin: käed püsti, mis plaanid teil on? Kes hakkab ettevõtjaks ja kes otsib endale tasuvat tööd? Tavaliselt on paar–kolm enesekindlalt, üldjuhul need, kes on ka varem aktiivselt eri küsimusi esitanud ja silma torganud. See protsent õpilas, kes julgeb endale keskkoolis öelda, et „võib-olla minust saab ettevõtja”, on minu meelest väike. Kuidas seda muuta? Ilmselt peab ühiskonnas muu-

saab alati parandada. Muidu on meie keskkond ikkagi hea. Vähemalt alustamiseks: see on lihtne ja pakutakse ka tuge. Ma ei taha kindlasti öelda, et kui inimene tuleb mõttele, et tahab ettevõtjaks saada, siis peaks järgmine mõte olema, millisesse fondi projekt kirjutada, et toetust saada. See ei ole ettevõtjale loomumane. Enne kui EAS-i jalutada, peab täpselt läbi mõtlema, mida ja kuidas tegema hakkad.

See ei ole ka ainult ettevõtjate viga, meie üldisesse suhtumisse juurdunud, et keegi kuskil peab mind aitama ja kohe. Ettevõtjad, kes lähevad, käsi pikalt ees äri tegema, läbi ei löö.

●● On see meile tulnud koos ligipääsuga Euroopa Liidu rahadele?

Euroopa Liidu rahad on Eestile väga kasulikud olnud, nii õigesti, kui me oleme osanud neid kasutada. Ma armastan neid kasutada. Ma armastan öelda, et see on uue põlvkonna moesuund, et kuskil peab olema keegi, kes minu eest hoolitseb. Vanasti oli see jumal taevas. Nüüd on siis Euroopa Liit. Eks see on selline „lastehaigus” ja läheb varsti üle.

●● Aeg-ajalt on leitud, et ühe või teise eelnõu tagant pais-

tavad mõne ettevõtja kõravad. Kuidas seda väidet kommenteerite?

Ma olen ise ka selle peale mõelnud. Aga mina kellegi peale näpuga näidata ei saa, sest mul ei ole selle kohta andmeid. Ehk on asjad tehtud nii ära, et kuskil pole mõnda niidiotsa ripakil, kust harutama hakata. Riigikogu liikmed vaatavad muide üksteise näppude peale väga kriitiliselt. Ma usun Eesti õigussüsteemi ja meie ajakirjandus on piisavalt järjekindel, et selle eest hoolt kanda.

●● Mis on see küsimus, mida te endale alatihi esitate ja millele vastust otsite?

On üks küsimus, mille üle ma armastan oma sõpradega arutada – mis Euroopast saab? Mul on kuri kahtlus, et see väga pikalt vana viisi ei kesta. Siin elades võib tekkida tunne, et Eesti on maailma naba ja kui midagi on viltu, siis on vastavalt maailmavaatele süüdi kas Savisaar või Ansip. Maailmas ringi rännates näed, et sellel, mis juhtub „seal”, on tagajärjed ka siin. Mulle tundub, et juhtumas on midagi pöördeist. Aga ma olen veendunud, et maalähedased ja ettevõtlikud praktilise meelega eestlased tulevad kõigest välja tunduvalt kergemalt kui New Yorgi kividžungli elanikud. ●

Reet Roos usub, et praktilise meelega eestlased seljavad probleemid kergemini kui näiteks New Yorgi elanikud.

Foto: Rauno Volmar

Edukaim riigikogulane

Äripäeva rikaste edetabel positsioneeris riigikogu edukaimaks ettevõtjaks reklaamiäris tegutseva Reet Roosi.

Reet Roos on valdusfirma RR Valdus OÜ ainuomanik, ettevõtte käibest enamik on tulnud reklaamifirma Inspired Universal McCanni tegevusest.

Ettevõtte RR Valdus 2012. aasta käive oli 27,3 miljonit eurot ja ettevõtte teenis eelmisel aastal kasumit 1,4 miljonit eurot.

Ettevõttest on makstud dividende 1,3 miljonit eurot.

Osühing RR Valdus on valdusettevõtte. Kontserni kuuluvate meediaagentuuride põhi-tegevusalad on meediastrateegiate väljatöötamine, meediaplaanide koostamine ja reklaamide vahendamine eri meediakanalites.

Helenius: palgatõus ei pruugi Eesti majandust elavdada

Eesti ettevõtluse *grand old man*-iks nimetatud Ülo Pärnits ütles juulikuu viimase Maalehe veergudel midagi, mis tekitas ühiskonnas ja äri-ringkondades keskmisest suurema kahina. Nimelt soovitas mees kõigil ettevõtjatel võimalikult kiiresti töötajate palku kahekordistada. „Ma sõön oma mütsi ära, kui härra Pärnits oma ettevõtetes kõigil kaks korda palka tõstab,” kommenteeris Trigon Capital Groupi juht ja mitme ettevõtte nõukogu liige soomlane Joakim Helenius naerdes Ärilehele. „Jah, ideel oleks teoreetiliselt töepoolest jumet, kui kõik ettevõtted seda teeksid, aga kuidas Eesti riik seda sunniviisiliselt teha saab? See oleks tagasimineku kommunismi. Samas, võib-olla mäletab härra Pärnits just kommunismi aja majandusõpikutes kirjutatud,” lisas ta.

Helenius toob näite. Nais-te juuksuriteenuse hind on 50 eurot ja see on enam-vähem ühtlane, sest toimib konkurents. Tuleb nimetatud palgatõus, mis tõstab kindlasti ka teenuse hinda. Nüüd hakkaks juuksuriteenus siin maksma 90 või 100 eurot. Konkurent palku ei tõsta ning jätkab vana hinnaga. Kallim koht kaotab kliente ning ongi häda käes.

Helenius ei usu, et palgatõusust tulenev ostujõu suurenemine Eesti majandusele samavõrd kasu toob: „Kui tulekski suur üldine palgatõus, siis inimesed suunaksid selle tarbimisse, aga nad ostaksid parema auto, uue pesumasinaga ja muid kallimaid kaupu. Kasu saab mitte niivõrd kodumaine tootja, vaid importijad,” ütles Helenius.

AS ABB Balti regiooni juht Bo Henriksson oli Ülo Pärnitsa ideed kommenteerides vaoshoitum. „Sel juhul peab samavõrra tõusma ka efektiivsus, teisti ei saa,” vastas ta lühidalt. Rahandusminister Jürgen Ligi ütles Delfile, et kui ettevõtjal on võimalik palku tõsta, siis seda tuleks kindlasti teha. Ühtlasi peab ministri arvates palk olema selline, et see ei hävita konkurentsi ja rahandust ning on kooskõlas konkurentsi reeglitega.

Ärileht selgitas koostöös Eesti Ekspressiga välja, et Pärnitsa ettevõtted kuuluvad peamiselt talle või temaga seotud hõimlastele, seega võiks ta äri-riski soovi korral takistusteta ka ellu viia. ● Tanel Saarmann

a

ARVAMUS

VASTUKAJA

Minister Rein Lang lükkab ümber Meelis Pai arvamusloos („Uhkus ajab upakile” 5.8, EPL) talle omistatud väite: „Ma pole kunagi öelnud, et kultuur peab ise ennast ära majandama. Olen rääkinud

sellest, et kultuur on osa majandusest ja kui kasvab majandus, tuleb ka kultuuri raha rohkem juurde. Samuti olen rõhutanud, et iga riigiasutus peab püsima oma eelarve piires.”

LOOTUSED UUELE IRAANI PRESIDENDILE

Fantaseerigem mõõdukast Iraanist, mis ettevaatlikult, ent kindlalt otsib lepitust läänega ja loobub Süüria režiimi ja Hezbollah Liibanoni mässuliste relvadega varustamisest. Iraanist, mis loo-

bub oma ohtlikust Iisraeli puudutavast genotsiidiretoorikast ja heidab valgust hämarale tuumaprogrammile.

KOEN VIDAL (DE MORGEN)

EDUKAS heategevus eeldab ka tegevuskulutusi

Heateo heaks

Heidi Reinson

TNS Emori uuringuekspert ja tarbijakäitumise õppejõud

Eelmises Eesti Ekspressis ilmunud Kadri Ibruse artiklist selgub, et suur osa heategevuslikust annetusest läheb n-ö üldkuludeks (palgad, reklaam jm). Üldkulude osakaal on justkui fondi edukuse/edutuse mõõdupuu, kuid selle kõrval on oluline ka abivajajateni jõudev absoluutväärtus. Mis kasu on väikestest üldkuludest, kui ka kogutud summa jääb marginaalseks? Ei ole õiglane võrrelda kindla nišiga väikeseid perekondlikke MTÜ-sid suurte sihtasutustega, mis artiklis esitatud suurtest üldkuludest hoolimata või tänu nende kulutustele viivad abivajajateni igal aastal sadu tuhandeid eurosid.

Ühiskonnas millegi silmnähtavalt paremaks muutmiseks on vaja palju tööd ja parajalt kulutusi. Näiteks reklaamkulutusi, mida peetakse äritegevuses lisamüügi saavutamise investeeringuks, ei tohiks ka heategevuse puhul raha raiskamiseks pidada. Reklaam on tihti ainus võimalus heategevusliku sõnumi tut-

vustamiseks laiemale üldsusele. Ideaalses maailmas jõuaks abi heategijatel abivajajateni ilma liigse vahendamiseta, paraku pole reaalsus nii lihtne.

Kahtlemata on veel palju arenguruumi, eriti kulutuste läbipaistvuses, nagu Ibrus ka rõhutab. Üldkulude kriitika viib heategevusfondide fookuse eemale tähtsamalt küsimusest: kuidas innustada inimesi üksteist aitama? Ibruse artikli pealkirja ja lühikokkuvõtte pealiskaudne lugemine võib anda hea vabanduse tulevikus raha annetamisest hoiduda.

On naiivne loota, et inimene läheb veebilehtedelt abivajajate kontakte otsima.

Edukate heategevusorganisatsioonide (nt AIDS Ride) looja Dan Pallotta on tabavalt öelnud: „Meil on intuiitiivne vastureaktsioon ideele, et keegi võiks teenida palju raha teisi inimesi aidates. Huvitaval

Mitmed heategevusfondid peaksid senisest rohkem raha kulutama.

kombel ei ole meil intuiitiivset vastureaktsiooni sellele, kui inimesed teenivad palju raha teisi inimesi aitamata.” Heategevusfonde ei saa võtta kui eraldiseisvat süsteemi. Nad on osa majandusruumist, konkureeri-

des äriettevõtetega nii andekate töötajate leidmisel kui ka tarbija rahakulutuste puhul.

Ülesanne on inspireerida annetama inimesi, kellel on elus paremini läinud. Ja mitte ainult kord aastast Jõulutunnelisse saadetud SMS-i näol. Arvestades, kui palju on äriettevõtetele ressursse ja võimalusi tarbija mõjutamiseks, on naiivne loota, et inimene läheb veebilehtedelt abivajajate kontakte otsima, et järjekordse tarbeeseme asemel hoopis heategevusele kulutada. Fondide üldkuludisid ongi vaja, et konkureerida muude kaupade ja teenustega tarbija rahakotissu avamisel.

Mitmed heategevusfondid peaksid senisest rohkem raha kulutama. Nagu ärimaailmas toob iga õigesti investeeritud euro rohkem tagasi, peaks see nii olema ka heategevuses. Selge on see, et säästnud on ühiskonnas väga ebaühtlaselt jaotunud. On inimesi, kellel on võimalik teisi aidata, aga kes lihtsalt pole selle peale tulnud või pole saanud piisavat tõuget. On leitud, et teiste peale kulutatud raha teeb meid õnnelikumaks kui enda peale kulutatud raha. ●

Kadri Ibrus kirjutas 1.08 *Eesti Ekspressis* („Suur osa annetusest kulub abi laialijagamiseks”) sellest, kuidas arvestatav osa Eesti heategevusega tegelevate MTÜ-de eelarvest läheb tegevuskuludeks.

EMA JA LAPS peaksid omavahel rääkima ka muust kui olmelisest

Veel kord lasteaedadest

Ly Ehin

vanaema, tõlkija ja psühhoterapeut

Kiindumus- ja usaldussuhe lapsega on peatähtis teema nii Piret Tali („Kus kasvavad mahelapsed?” EPL 30.07) kui ka Siiri-Liisi Läänesaare („Liiga varajane lasteaeda paneme rõõviv turvatunde” EPL 31.07) artiklites. Ja see teeb mulle rõõmu.

Lasteaiad on head või pahad, emad on nii- või naasugused. Paistab, et selle teema edasikerimine on üsnagi mõtetu, õigemini tulehtlik. Nii kerge on tekkima südamepõhjani solvumine: kuidas ta julgeb öelda seda või teist emade või lasteaia kohta!? Solvumise peale ei hakka ükski argument, olgu see kuithes teaduslik või omal nahal järele proovitud.

Minu psühhoterapeuditöös kulub palju aega ja vaeval sellele, et ema ja laps püüaksid rääkida omavahel millestki muustki kui ainult sellest, kuidas koolis läheb – kas sul on kõik õpitud ja kas ka hambad on pestud?

Raske uskuda, aga see „muust” tuleb mõnikord väga raskesti, eriti emade poolt. Ja lapsed ei oska üles võtta teemasid, mida emad pole neile ette näidanud, läbi mänginud. Eriti raske on teinekord jõuda selleni, et ema ütleks lapsele näiteks: „Mul on väga valus, kui sa räägid mulle ainult pool tõde.” või „Ma ei ole sulle ammu öelnud, et sa oled mulle väga kallis.”

Milleks me oleme?

Kas panna või mitte panna kolmeaastane laps lasteaeda? Kes sõandaks seda kellelegi ütlema minna? Olukordi on nii erinevaid, asjaosalisi samuti. Mõnikord ajavad need olukorrad lausa meeleheitele.

Minu kolm last on just nimelt kolmeseks saades igaüks ise ajal minu seelikusabast kinni hakanud ja küsinud:

„Ema, misjaoks me kõik siin olemas oleme?” Mõõdamines, justkui muuseumis. Esimesel korral kahtlesin, kas ikka kuulsin õigesti. Mul polnud siis mingit suurt ega tarka vastust. Mõtlesin lihtsalt lapsega kaasa. Kallistasin teda ja ütlesin, et mul on heameel, et ta oskas juba küsida nii tähtsat eluküsimust. Jõudsime selleni, et see on suur õnn, et oleme sattunud elama ühel ja samal ajal – just nüüd, kus me võime teineteist armastada ja peres üksteist armastada. Mõelda vaid, et oleksime võinud sündida eri aegadel – näiteks kakssada aastat varem või hiljem.

Selles eas lapsi huvitavad eksistentsiaalsed teemad. Aganad ei küsi oma eksistentsiaalselt küsimust kunagi kaks korda, olen märganud. Kui ema ei kuulnud, siis ei kuulnud. Järelikult polnud minu küsimus ema meelest tähtis, mõtleb laps.

Kümme aastat kodus

Minu lapsed ei käinud, aga lapselapsed käivad lasteaias, ühed rohkem, teised vähem. Paindlikult, vastavalt vajadusele ja võimalustele. Mõnikord turgatab mulle pähe mõte, mis mul kõik tegemata jäi, kui olin kümme aastat lastega kodus.

Kui ema on elukoorma all kõssis, hakkab laps arvama, et ta pole midagi väärt.

Erialaoskustelt läksin muidugi täiesti rooste. Enda ülestöötamine oli pärast oi, kui raske. Mulle turgatab veel meelde sügav tänutunne laste isa vastu, kes koorma oma õlule võttes oskas olla toetav, mõistev, armastav. Mõtlen, et ema olla on nii raske ülesanne, ilma armastava toe ja abita kukuks ema kokku.

Juba väga väike laps loeb ema silmnäost välja selle, kas ja mis ta väärt on. Nõnda kirjutab Soome psühhoterapeut ja teoloog Tommy Hellsten ikka ja jälle oma paljudes raamatutes, millest suur osa on ka eesti keeles ilmunud. Kui ema on elukoorma all kõssis, mures ja väsinud, pole väikesel lapsel ema ema silmnäost enda kohta midagi head välja lugeda.

Ta hakkabki arvama, et ta pole midagi väärt, on paha, emal ristiks kaelas.

Emaarmastusega kingib ema lapsele tema eneseväärikuse, räägib Tommy Hellsten. Laps ei saa seda endale ise hankida. See on kingitus emalt. Niisiis, minu usalduslik ja armastav side lapsega on lapse eneseväärikaks kasvamise alustala.

Missugust last olen tahtnud kasvatada? Võimalikke vastused on väga palju. Mina olen tahtnud kasvatada loovat ja vaimset last. Harva julgen seda avalikult välja öelda. Olen tunda saanud ehmatust, võõristust, kui olen püüdnud seda teemat arendada.

Kuidas kasvatada vaimset last? Sellega, et märkan lapse loomulikku püüdu vaimsuse poole ja esimesi arglikke samme selles suunas, kallistan, tunnustan ja kajan vastu.

Lumikelluke õuel

Ma tahan oma lapsele pärast pikka talve ise näidata esimest lumikellukest kuurinurga ääres, vanavanaema chete karbi sisu, vanu asju pöönin gul ja nendega seotud mälestusi... Tahan osa saada oma lapse/lapselapse kasvamise rõõmudest ja valudest. Tahan olla osaline ja usaldusväärne kaaslane.

Mitult lapselast ma jaksan võtta südame ligi, kui läheme kalale, ujuma, mängime malet, matkame. Ikka kordamööda. Korraga jaksan võtta ainult ühe või kaks.

„Vanaema, miks sina mul olemas oled?”

„Vanaema, tule vaata, ma kaevasin siia liivakasti kõrvale augu, et meteoriiit saaks sisse kukkuda. Mõtlen ikka, kui vahva see oleks!” kilkab üks.

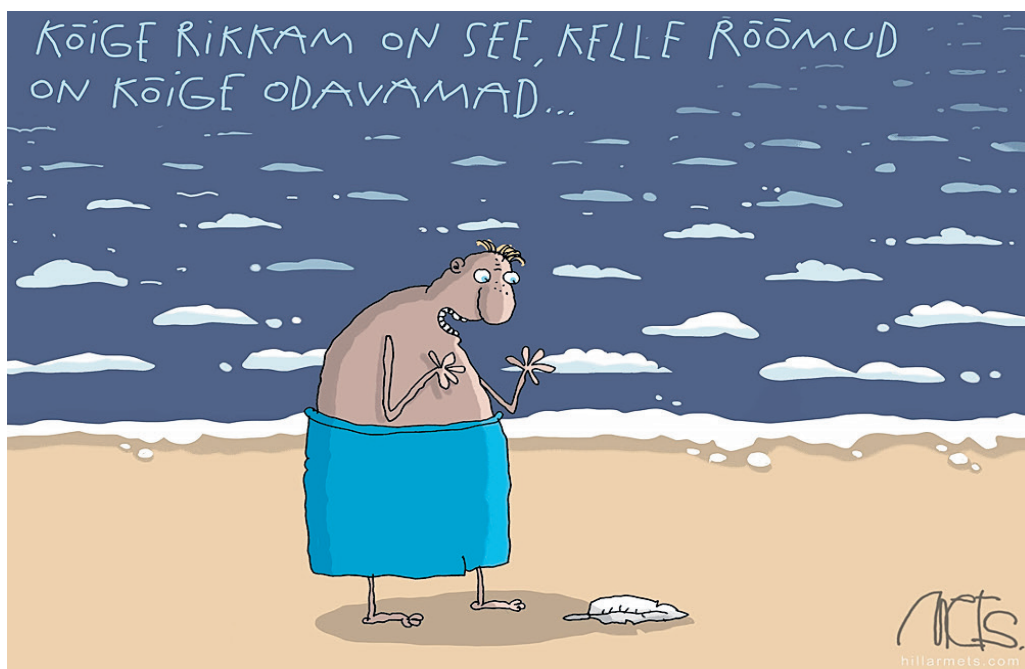
„Vaata, vanaema, neid ringe ja ristkülikuid...” kutsub teine.

„Vanaema, miks Agnes ratisas Hans von Risbieteriga, kui ta ei tahtnud temaga abielluda,” tahab kolmas teada.

„Vanaema, kui palju on kaksikümmend üks?”

Mina arvan, et minu enda suhe lapse/lapselapsega on tähtsam kui see, kas ta käib või ei käi lasteaias. ●

HILLAR METSA METSIK MAAILM

TÜRGI PROTESTIDEST	LUGEJAKIRJADEST VEEBIMEEDIAS	VALIMISTEL KANDIDEERIMISEST
Politsei kasutas taas kord vee- kahureid ja pisargaasi Taksi- mi väljaku lähedal protestijate vastu. Nii kaua, kui politsei pii- rab demonstreerimisõigust Tak- simi väljaku ümber, kaitsevad	kõik aktivistid oma linnaruu- mi. Demonstreerimine on fun- damentaalne õigus, mida ei saa eitada. Istanbuli elanikud kavat- sevad seda õigust kaitsta. ERTAN ALTAN (TARAF)	Selle paranoia vähendami- seks ka minu üleskutse tänas- tele kodanikuaktivistidele: palun ärge kandideerige! Kui te mind või ennast ei usu, kuula- ke mõnd endist riigikogu liiget,
	Võib-olla peaks kirjaoskus ole- ma nagu juhiluba – enne selle saamist peaks liikluseksami ära tegema. Kirjutatud maailmas on ju ka ometi reeglid ja ma ei rää- gi praegu õigekirja- ning vor- mivigadest, mille veebimeedia- le etteheitmine tundub viimasel ajal iga end tsiviliseerituks pida- va inimese isikliku mainekujun- duse juurde kuuluvat. RAIN KOOLI (ERR)	kes pole uuesti kandideerimata jätanud üleüldisest pettumusest, vaid ütleb, et väljaspool partei- süsteemi on ta palju vabam ja tõhusam just nimelt poliitikas osalema. ALARI RAMMO , EMSL (ERR)

POLITSEINIKU PALK peab võimaldama käia laskeklubis

Politseinike laskeoskusest

Jaanus Rahumägi

turvaettevõtja

Kui inimene valib politseiniku elu-
kutse, siis on ele-
mentaarne, et ta
on füüsiliselt heas vormis
ja suudab professionaalselt
käsitleda vahendeid ja õigusi,
mida riik on talle usaldanud
(vt „Üle veerandi politsei-
ametnikest ei oska tulirelvast
lasta” 26.7, EPL).

Muidu võib paremal juhul
kannatada riigipolitsei auto-
riteet, halvemal politseiniku
tervis ja turvalisus. Olenevalt
riigist on 80–90% politseini-
ke tulirelvasurmadest tingitud
politseiniku enda relvast. Sel-
le põhjus on ebaprofessionaal-
ne relvakäsitlus või vale kait-
setaktika relva kasutamisel.

Lihtsalt öeldes: enamikul
juhtudel haarab politseinik
kriisisituatsioonis relva, kuid
ei julge seda kasutada ja kur-
jategija reageerib sellele kii-

rest, võtab relva ja kasutab
seda ise omaniku vastu. Polit-
seinik arvab, et kurjategija
põgeneb relva nähes ja relv on
ainult hirmutav vahend näita-
miseks. See aga ei ole alati nii.
Vahel kurjategija ei löö relva
nähes verest välja.

Relv ei anna julgust

Sarnaseid juhtumeid esineb
päris palju ka tavaliste relva-
omanikega. Soetatakse relv,
aga kui soovitakse end selle-
ga kaitsta, ei ole julgust rel-
va kasutada. Surmajuhtumeid

Politseinik arvab, et kurjategija põgeneb relva nähes. See aga ei ole alati nii.

esineb ka ohutustehnika rik-
kumisel. Näiteks unustatak-
se padrun rauda, vaadatakse
mõtlematult torusse ja tehak-
se kontroll-lask.

S eega, kui vastab
tõele, et politseini-
kud ei oska relva
kasutada, tekib küsi-
mus, mida neile politseikoo-
lis õpetati? Kui oled valinud
elukutse, on elementaarne, et
ennast tuleb sellel alal aren-
dada ja treenida. Maailmas on

tavapraktika see, et politseini-
kud on laskeklubide liikmed
ja arendavad vabatahtlikult
oma oskusi, käies eri võitlus-
alade treeningutel ja lasketii-
rudes.

P olitseinike füüsiline
vorm varieerub kõi-
gis riikides, kuid
patrulli saab saata
neid, kellel on hea füüsiline
vorm. Pean ütlema, et polit-
seist minu turvafirmasse tööle
tulnud töötajate füüsiline
ettevalmistus on korralik.

Mannetus laskmisel taan-
dub kindlasti ka rahaküsimu-
sele, sest iga padrun maksab
ja iga klubi tahab liikmemak-
su. Kui politseinikul ei jää pal-
gast raha järele ja ta peab töö-
tama elus püsimiseks mitmel
ametikohal, on küsimus aja ja
raha nappuses, mis ei võimal-
da professionaalset suhtumist.

Kaadrivalik kannatab

Politsei vähene rahastamine
mitte ainult ei kurna mitmel
ametikohal rabavaid politsei-
nikke, vaid ei võimalda täita
politseil oma ülesandeid nii,
nagu avalikkus seda ootab.
Kannatab kaadrivalik, selle
professionaalsus ja ka olemas-
olev pädev kaader on pidevalt
üleväsinud ja stressis. Suu-
res pildis annab see tulemu-

se, mida me loeme lehest ja
vaatame televiisorist: politsei-
nikud saavad tuuseldada ega
julge sekkuda keerulistes
olukordadesse. Rahvas aga
nõuab oma. Kannatada saab
politsei maine ja riigi usaldus-
väärsus tervikuna, rääkimata
kodanike varast või tervisest,
mis on politsei prioriteet.

S eega ma ei soo-
vita politsei poole
näppu vibutada,
sest Eesti korrakait-
ses on praegu ajaloo parimad
juhid, et saavutada tulemus,
mida on terve iseseisvuse aeg
oodatud. Pigem tuleb anda

Politseinikud saavad tuuseldada ega julge sekkuda keerulistesse olukordadesse.

politseile piisavalt ressursi,
et see saaks oma tegelikku
potentsiaali arendada.

See, mida me tajume polit-
sei mannetusena, on tegelikult
riigi mannetus näha politsei-
maailma tervikpilti ja sel-
lest tulenevaid järelmõjusid,
mis ilmnevad alles mõne aja
pärast. Politsei ja turvatunne
on see, milliseks poliitikud on
selle kujundanud. ●

OOTAME ideid, et koos mõelda ja arvata!

Kaasamõtlejale

Urmo Soonvald

peatoimetaja

Paide Vallimäel toimub
16.–17. augustil esi-
mene arvamuskul-
tuuri festival. Kuna
me ei soovi, et lugejad ja me
ise ajalooliselt mõtlemis- ja
arvamispeost ilma jääks, on
Delfi ja Eesti Päevalehe ühis-
toimetus seal kohal.

Millega on täpselt tegu?

Korraldajad on ürituse ideo-
loogiat kirjeldanud järgmiselt:
„Sel suvel toimub Eestimaa
südames esmakordselt festival,
mille keskmes on kogu ühis-
konda kaasav mõttevahetus.
See on justkui sõnarokifesti-
val või intellektuaalne puhkus,
kus arutatakse Eesti olevikku
ja tulevikku puudutavaid tee-
masid ja auditakse kultuuri.
Sündmust korraldatakse ees-
märgiga luua samm-sammult
arenev ja aasta-aastalt hinna-
tud sundimatu õhkkonnaga

ning inspireeriv arutelukesk-
kond aktiivsetele inimestele.”

Me ei lähe Paidesse pelgalt
kuulama või vahendama, vaid
ka ise sõna sekka ütlema, kaasa
mõtleva ning erinevaid mõt-
tevahetusi ellu kutsuma. Sel-
leks, head lugejad, küsime abi
ka teilt. Kuna Delfi ja Eesti
Päevalehel on Paide linnu-
se ääres oma lava, siis kavat-
seme aktiivselt nii ise kui ka
külaliste abiga mitu olulist tee-
mat välja hüüda ning need sel-
gemaks arutada.

Ütle sõna sekka!

Tahame teada, mille üle tahate
meie abiga diskuteerida? Mis
on teie jaoks veel segane ja mis
närib teie hinge? Tahame leida
lahendusi, sest kiretut ja kirg-
likku olukirjeldust on meieta-
gi piisavalt. Lubame olla ava-
tud ka rasketele küsimustele ja
leida spetsialistid, kes aitavad
keerulised mõttepusled tervi-
kuks kokku panna.

Hea kaasamõtleva, ootame
kuni 1. augustini teie ideid,
mida tahaksite Paides Delfi
ja Eesti Päevalehe laval kuu-
lata ning millesse häälekalt
sekkuda. Ei ole lahendama-
tuid probleeme ega vastuseta
küsimusi. Kõik on teie ja meie
kättes ning peades. Ootame
teie kirju aadressile arvamus-
festival@lehed.ee ja teid Pai-
desse kaasa mõtlema! ●

USA TERRORI-ILMATEADE: OHT PÜSIB

Ühendriikide valitsus teatas, et pikendas püsiva suure terroriohu tõttu osa oma Aafrika ja Lähis-Ida esinduste sulgemist 10. augustini. Möödunud nädalavahetusel suleti terroriohu kohta kogutud luureandmetele tuginedes

regioonis kokku 21 USA saatkonda ja konsulaati. Washingtonist väljastatud reisihoiatust USA kodanikele regiooni külastamise vältimiseks kehtib augusti lõpuni. **EPL**

SAKSAMAAL ARUTATAKSE LIIDUMAADA LIITMIST

Saksa ajaleht Die Welt kirjutas, et majanduskitsikus võib viia liidumaade ühinemiseni. Mitu liidumaad kannatavad suure rahapuuduse käes, mida püütakse laenuvahetusega leevendada.

da. 2020. aastast pole võlgade suurendamine enam lubatud. Ajalehe tulevikunägemuse järgi võiks praeguse 16 liidumaad asemel Saksamaale alles jääda üheksa. **Delfi**

NATO peasekretäri otsing hakkab tuure üles võtma

Belglane võiks sobida, aga tugev on ka sakslane või äkki on ikkagi aeg uue liikme esindaja käes.

Kaivo Kopli
kaivo.kopli@epl.ee

Pühapäeval teatas Delfi, et Kadriorg lükkab ümber kuulduse, et president Toomas Hendrik Ilves ja tema meeskond uurib maad, kas Ilvesest võiks saada NATO peasekretär pärast seda, kui praegu sel kohal oleva Anders Fogh Rasmusseni ametiaeg aasta pärast läbi saab.

Ümberlõhkamises viidati muuhulgas sellele, et 2014. aastal, mil NATO uut juhti vajab, kestab Ilvese ametiaeg presidendina veel kauem kui kaks aastat. Võib-olla on kohatu kõrvutada presidenti ja peaministrit, aga kui Rasmussen 2009. aastal NATO peasekretäriks sai, oli temalgi valitsusjuhi ametiaeg pooleli.

Kadrioru teates sisaldus viide ka sellele, et „arutelud uue peasekretäri üle nii ametlikes kui ka mitteametlikes formaatides ei alga enne kevadet 2014“. Kuid viimase paari kuu jooksul on teema mitme maa meedias esile kerkinud ja vaevalt, et päris tühja koha pealt. Seejuures on nii mõnigi vaatleja leidnud, et käes peaks olema aeg, mil NATO peasekretäriks võiks saada keegi, kes tuleb nn uutest liikmesriikidest.

Mõjuka mõttekoja Atlantic Councili strateegilise nõuandegrupi liige Julian Lindley-French on leidnud, et „radikaalne valik oleks määrata kedagi Baltimaadest, kes tõeliselt mõistaks NATO tähendust ja kes oleks respektitunud kummalgi pool Atlandi“. Tema enda valikuks oli küll Läti endine kaitseminister Imants Lieģis, kuid ilmselt vastaks sellele määratlusele ka Ilves, kusjuures tekiks veel üks intrigeeriv nüanss. Nimelt on NATO Euroopa vägede ülemjuhatajaks ehk kõrgeimaks sõjaliseks juhiks alati ameeriklane ning kõrgeima poliitilise juhi ehk peasekretäri koht jätud eurooplasele. Ilves muidugi vastab sellele kriteeriumile, kuid teatavasti on ta olnud ka USA kodanik.

Kui eeldada, et koht võiks minna mõnele uuele liikmesriigile, siis on enim jutuks olnud

Radosław Sikorski

Poola välisminister Radosław Sikorski valitsevast paremtsentrilistlikust parteist. Tal olevat mitme liikmesriigi poolehoid, kuid väidetavalt mängis oma võimaluse maha, kui asus avalikult toetama Mitt Romneyt, mullustel presidendivalimistel Barack Obamale kaotanud vabariiklast.

Frattini mängust väljas

Millegipärast on hakanud levima arvamus, et võistlusest on välja langemas teinegi justkui liiga vara alustanud kandidaat, Itaalia endine välisminister ja EL-i volinik Franco Frattini. Ta oli üks esimesi peaminister Silvio Berlusconi valitsuses, kes toetas 2011. aasta sügisel tehnokraatliku üleminekuvalitsuse moodustamist. See sündiski eesotsas Mario Montiga ning Monti valitsus toetas ka Frattini kandidatuuri NATO peasekretäriks. Tal on ka praeguse valitsuse tugi, mida kinnitas juuli lõpus kaitseminister Mario Mauro. Varem Berlusconi parteisse kuulunud Frattini on sealt küll lahkunud, kuid mõni vaatleja arvab siiski, et sääranegi seotus Berlusconiaga vähendab tema šansse.

Pieter De Crem

Üheks tugevaks ja suurriikidele sobilikuks kompromissiks võib olla Belgia kaitseminister Pieter De Crem – flaamlane konservatiivsest parteist nagu ka praegune EL-i nõukogu (ülemkogu) president Herman Van Rompuy. Arvatakse, et just tema võiks saada laiemal konsensusel 28 liikmesriigi seas.

Kuid esile on kerkinud veel üks märkimisväärne kandi-

Kui NATO järgmiseks peasekretäriks saaks keegi baltlastest, näiteks Eesti praegune president Toomas Hendrik Ilves, oleks see Venemaale tugev signaal.

Foto: Taavi Arus

Kanadalased kahe tooli vahel

Kui NATO-s on olnud tavaks, et kõrgeim väejuht on ameeriklane ja poliitiline juht europlane, siis on kehvast seisusest olnud kanadalased, kes ei kvalifitseeru justkui kummalegi kohale.

Siiski levisid juba 2009. aastal enne taanlase Rasmusseni valimist kuuldused, et äkki seekord on šanss ka kanadalasel. Jutt oli kaitseminister Peter MacKayst, kuid vähesed pidasid tema edu võimalikuks. Seda põhjusel, et peaminister Stephen Harper ajal oli Kanada liikunud paljudes küsimustes lähemale USA positsioonidele, nagu märkis tollal Kanada sõjandusajakirja Esprit de Corps väljaandja Scott Taylor. „Peamine vastuseis tuleb Euroopa riikidest, kes näevad Kanadat aina rohkem keskendumas Ameerika liitlaseks olemisele,” ütles Taylor.

Sellelegipoolest on ka nüüd käidud välja idee teha lobitööd kanadalase toetuseks ning aastate möödumisest hoolimata on nähtud sobivat kandidaati endiselt MacKays, kes oli veel juulis kaitseminister, nüüd aga tegeleb justiitsvaldkonnaga.

daat Saksamaalt, kaitseminister Thomas de Maizière. Juuli algul kirjutas ajakiri Spiegel, et valitsuspartei liige de Maizière on Rasmusseni järglaste seas favoriidiks kerkinud ning kantsler Angela Merkel on andnud nõusoleku, et de Maizière esitab oma kandidatuuri pärast septembrikuliseid parlamendivalimisi. De Maizière't saaks teine sakslasest peasekretär alates alliansi loomisest 1949. aastal. Aastail 1988–1994 oli peasekretäriks Manfred Wörner,

José Manuel Barroso

seda ei peeta tõenäoliseks. Paari nädala eest küsiti endiselt Portugali peaministrilt, kas ta on NATO tippkohast huvitatud. Barroso ütles, et see, mida ta tulevikus teeb või ei tee, on lihtsalt spekulatsioon. Oletatud on sedagi, et Barroso sihib hoopis ÜRO peasekretäri kohta, mis peaks järgmisel korral eurooplasele minema. Kuid see võib olla liiga pikk sihtimine, sest Ban Ki-mooni ametiaeg lõpeb alles 2017. aastal.

se Rumeenia esindaja kandidatuuri arutatud. Peaminister Victor Ponta aga ütles, et Băsescu sellisest soovist ei tea ta midagi, küll aga teab ta teist rumeenlast, kes mõtleb kandidaerimisele. Selleks on endine välisminister, praegune senaator Mircea Geoană.

Barroso sihib ÜRO-d?

Järgmisel aastal vabaneb uuteks väljakutseteks aga ka üks tõsine raskekaallane – Euroopa Komisjoni president José Manuel Barroso. Teoreetiliselt võiks ta küll jätkata veel ka kolmandat ametiaega, kuid

Pöigates tagasi Ida-Euroopasse, siis on liikunud ka spekulatsioon, et kandidaadiks võiks olla Rumeenia president Traian Băsescu. On väidetud, et Băsescul on USA ja mitme Euroopa riigi toetus. Presidendi pressiesindaja sõnul ei ole presidendi ega kellegi tei-

se Rumeenia esindaja kandidatuuri arutatud. Peaminister Victor Ponta aga ütles, et Băsescu sellisest soovist ei tea ta midagi, küll aga teab ta teist rumeenlast, kes mõtleb kandidaerimisele. Selleks on endine välisminister, praegune senaator Mircea Geoană.

Ja veel. Pärast mais ilmunud Atlantic Councili raportit, milles leiti, et arvestades Türgi väljapaistvat panust alliansi ajaloo jooksul, peaks järgmise kümne aasta jooksul saama peasekretäriks türklane, ilmutati Türgi huvi. Nii leidis euroasjade minister Egemen Bağış, et parimaks valikuks NATO-le oleks president Abdullah Gül. „NATO leia kedagi paremat peasekretäriks kui Gül, mul pole kahtlustki. Aga ma ei tea, kas ta tahaks seda ametit vastu võtta,” ütles Bağış. ●

Abdullah Gül

Fotod: AP/Scanpix, AFP/Scanpix, RIA Novosti/Scanpix

ARVO PÄRT OSALEB SAKSAMAA MUUSIKAFESTIVALIL

Nädala lõpus toimub Saksamaal Schleswig-Holsteini muusikafestivali raames Arvo Pärdi alafestival, kus kohapeal viibib ka helilooja ise. Muusikafestival toimub tänavu juba 28. korda. Sel

aastal keskendub see Eesti, Läti ja Leedu muusika tutvustamisele. Kontserdid Balti esinejate ja muusikaga toimuvad Hamburgis, Lüübekis, Flensburgis, Kielis jm. **EPL**

KULTUURIKATLA AIAS TEHAKSE HARRASTUSTSIRKUST

13. augustil esietendub Kultuurikatla aias koguperelavastus „Cirque de Maison” OMATSirkuse grupilt Antiik. Lavastuses on kodu, on köök, on magamistuba, on inimesed, kes elavad oma kodus justkui tavapärast elu, kuid kõik on natuke valesi. Antiik gruppi kuuluvad täiskasvanud harrastajad, kes on tegeleval tsirkusega kolm aastat. **EPL**

kuüll aga teeb seda näiteks kultuurkapital ja mõned teisedki organisatsioonid. „Kuluaruandlus toimub eri formularidel ja keskkondades, kuid kui tuleb ühtne süsteem, siis muutub see aruande esitajale palju lihtsamaks. Enamik spordi- ja kultuuriorganisatsioon on ausad, kuid on korraldajaid, kes lähevad petu teed. Ja ausatele jääb seetõttu vähem raha,” loetleb Nõgene loodava aruandlussüsteemi positiivseid külgi. Läbipaistvust suurendav veebikeskkond võiks hakata tööle 2015. aastast.

Kultuuriministeerium asub toetusi rangelt kontrollima

Kantsleri sõnul on andmeid juba viiest juhtumist, kus kuluaruandlus on pettust võimaldanud.

Mari Peegel
mari.peegel@epl.ee

Kultuuriministeeriumi kantsler Paavo Nõgene andis reedel märku vajadusest suunata eri allikatest toetust saavate ürituste ja projektide kuluaruandlus ühtsesse süsteemi. Nii kaoks võimalus esitada samu kuluaruandeid eri asutustele ning avaliku raha kasutamine läheks selgemaks.

„Kultuuriministeeriumis uue inimesena üritasin endale asju selgeks teha ja võtsin ette toetuste aruanded. Kuid kuidas teha selgeks rahastamist, kui pole lihtsat ligipääsu teiste toetust andnud asutuste aruandlusele,” rääkis Nõgene põhjustest, mis kuludokumentide korramine just praegu pävakorda tuli. See, et saadakse raha eri allikatest, on täiesti

Kantsler Paavo Nõgene tahab uue veebikeskkonna tööle saada 2015. aastaks.

Foto: Priit Simson

normaalne, leiab Nõgene, kuid puudulikud nõuded kulude deklareerimises võivad avada uksed pettustele.

Senise korra järgi kultuuriministeerium toetatud projektide kuluaruandlust ei nõudnud,

Reedel, kui see kiri sai tehtud, oli mu laual üks juhtum integratsiooni ja migratsiooni sihtasutusest, kes nõuab ühelt rahasaajalt tagasi summat ligikaudu 6800 euro ulatuses. Nüüd on aga mu laual viis taolise sisuga paberit, kus toetuse saaja oli samu kuludokumente esitanud mitmele asutusele,” rääkis Nõgene. MISA aruandlust võltsinud asutuse nime avaldada ei saa, kuna kriminaalmenetlus on pooleli. ●

Foto: Vallo Kruuser

Ivar Kaasiku töodes sekundeerib värvisegamisele valge lõuend

Ivar Kaasik: tuleb lihtsalt teha, osta lõuend ja pintsel

Intervjuu

Tanel Veenre
toimetaja

Vabaduse galerii välja-panekul vaatleb maalija Ivar Kaasik pildi võimet jäädvustada hetke, et saaks selle siis unustada.

●● **Su näitus on hetke väärtustamisest pildis. Kuidas maal kui meedium selleks sobib? Pean silmas, et maal on aeganõudev meedium võrreldes näiteks video ja fotoga.**

Maal on relevantne ja kaasaegne, maal ei ole relevantne ja kaasaegne. Siin väljendub ehedalt juba 1960-ndatel kunstikriitik Clement Greenbergi propageeritud maali mõtestatus kui tema suurim kvalitatiivne erinevus teistest meediumitest: maali kahedimensionaalsus, tema *flatness*. Siinkohal ei huvita mind impressionismist pärit idee muljet avaldavast pintsliilõõgast ega ka otsene minu kui kunstniku side mineviku/sotsiaalse staatuse ja orientatsiooni/psühholoogia ja minu maalitu vahel. See on oma dünaamikaga mäng, kus värvisegamisele sekundeerib valge lõuend. See on kui nn mitte-pegeldava visualiseerimine, nagu kehamälu. Midagi nähtavale tuua, mis ei ole ei nähtav ega kujutatav.

●● **Milline on sinu ambitsioon kunstnikuna? Kuhu end paigutad?**

Peamine on loobuda igasugustest ambitsioonidest, tuleb lihtsalt alustada ja teha, osta lõuend ja pintsel. Tuleb ainult kombineerida ammu esinevaid arhetüüpe ja kõike seda, millest meie eksistents koosneb. Tuleb teha ja edasi minna. Ja kui sa annad, tuleb õnne korral ka midagi tagasi. Tuleb ajada oma asja, absoluutselt, ja sa lähed kas põhja või ujud kui pask pinnale. Ja seda asja tuleb teha nagu hull, töötada kuni nõrkemiseni, kuni asi muutub automaatseks ja häälestub ise. Tuleb iseenda piirini minna ja need piirid ületada, kuni viimase piiri tõmbab loodus ise.

●● **Millisena tajud kommertsit, kitši ja kunsti suhet? Nii kunstniku kui ka kunstnik-galerii suhte teljel.**

Tähtsamaks sellest, mida ma tahan öelda või kuidas see tehtud on, saab küsimus kunsti tähendusest. Selgitused saavad tähtsamaks kui vaatamine. Nii et selleks peab aega võtma, kunsti sukelduma, kunsti reflektiooni kaudu oma tunnetuses maailma tunnetust tunnetada. Iga teine lähenemine kunstile on kits. Kitš tähendab mehhaaniliselt kunsti terviku osadeks tükeldamist: ainult ilu, ainult mõte, ainult vahetu nauding. Ei tasu alahinnata kitši tähendust ja mõju vaatajale või kunstnikule. Ma oleksin õnnelikum, kui suudaksin elada üksnes kitšist. ●

Ivar Kaasik „Picture. Pilt”
AVATUD 13. AUGUSTINI 2013
Vabaduse galeriis
Ivar Kaasik (1965) õppis aastatel 1983–1987 Eesti kunstiakadeemias arhitektuuri, seejärel tudeeris Halle/Saale kunsti ja disaini ülikoolis Saksa DV-s ning lõpetas kunstiõpingud aastal 1992 Eesti kunstiakadeemias. **Alates aastast 1992** elab ja töötab Berliinis.

Kaasiku näitus analüüsib

Pildi aktuaalsusest on palju räägitud, meid on tabanud lausa pildite uputus, aga sügavamad analüüsid on pidamata. Seda võlga püüab leevendada minu näitus pildist, kinnitab Ivar Kaasik.

Küsimus pildist on Kaasiku sõnul sama vana kui vahemereäärne Euroopa kultuur. „Vanatestamentliku pildikeeluga algab mitte ainult üks pikk teoloogilis-poliitiline pildivõitluste jada, ta kätkeb endas ka pildi võimu ja rolli kujunemise allikat. Alles hiljem kujunes väl-

ja nn platonlik pildimõiste. Veelgi hiljem võidavad pildi fantasia ja kujutlusvõime „romantismiaja mõistusekriitikaga” oma õigused tagasi, enne kui asjad Nietzsche, Freudi ja Heideggeri kaudu ja selliste teemadega nagu pildi fenomen, traditsioon ja meetod, imago, ikonoklastia ja peegeldus 21. sajandisse jõuavad,” selgitab ta. „Minu kujutatut, eelkõige kui kujutava kunsti kategooria tahab teada, millise kujutise või kujutatuga on tegemist,” ütleb Kaasik.

6 TEISTMOODI KONTSERTI

8.august - Lohusalu Sadam - **PÕHJA-TALLINN/Getter Jaani** Kaari Sillamaa LAULULAPSED

9.august - Tartu Hansahoov - **PÕHJA-TALLINN/Getter Jaani** Kaari Sillamaa LAULULAPSED

15.august - Lohusalu Sadam - **Smilers** /Parimad hitid läbi aastate

23.august - Tartu Hansahoov - **Smilers** /Parimad hitid läbi aastate

23.august - Lohusalu Sadam - **Tanel Padar/Evelin Võigemast**

30.august - Tartu Hansahoov - **Tanel Padar/Evelin Võigemast**

Postimees 1182 Koonika Piletid müügil Statolilis, Piletilevis ja kohapeal! **ALGUS 21.00**

Kohtumine *rock'n'roll*'i pühakuga

Kodumaal tundmatu laulukirjutaja muutus apartheidi ajal kontra-kultuuri ikooniks.

Kaarel Kressa
kaarel.kressa@epl.ee

Viimasel Oscari-jagamisel parima dokumentaalfilmi auhinna võitnud „Searching for Sugar Man” linastub sel nädalal peale tavaliste kinode ka Tartuffil ning Viru Folgil.

Vaatamata jätmisega teeksite endale karuteene. Sest kui maailmas leidub ilmselt veel rabavamaid ja liigutavamaid lugusid kui Sixto Rodrigueze oma, siis kitsamalt muusikamaailma kohta ei pruugi see väide enam paika pidada. Ja see, et Rootsi lavastaja Malik Bendjelloul on loo oskuslikult serveerinud, on väljaspool kahtlust.

Vaatajale visatakse kõigepealt õngekonksuna paar intrigeerivat vihjet, nende seas filmile nime andnud laul „Sugar Man” ise, mis otsekohe kummitama hakkab. Siis kruvitakse pikalt põnevust ja viimaks antakse tõstatatud küsimustele ammendavad vastused.

Tahtmata küll detaile tervikuna välja lobiseda, tuleb vähemalt öelda, et enne filmi väljatulekut ei oelnud Rodrigueze nimi enamikule inimestest, sealhulgas tema kaasmaalastele USA-s, mitte midagi.

Tegu on 1960.–1970. aastate alguses USA-s tegutsenud kitarristi, laulja ja laulukirjutajaga, keda filmi allikad – produtsendid, kriitikud, sugulased-tuttavad – põhjen-

datult võrdlevad Bob Dylaniga, kusjuures osa neist väidab, et võrdlus langeb viimase kahjuks.

Terav sotsiaalkriitiline lüürika ja folgi ning roki ühtesidumise on igatahes mõlemale omased. Erinevus on selles, et Dylan on kuulus, aga Rodrigueze plaadid põrusid muusikaturul läbi. Keegi ei oska öelda, miks, kuid usutavamaid seletusi on kaks, mis on ilmselt vastastikku seotud: esiteks, Rodrigueze juhtus olema Detroiti tööliklassist pärinev latiino, ja teiseks, tal lihtsalt ei vedanud. Nii läksid nende seas, kes temast üldse huvitusid, liikvele legendid, et muusik tegi pärast viimast ebaõnnestunud kontserti enesetapu, lastes endale publiku ees kuuli pähe või pannes ennast seal samas põlema.

Hea vastumürk

Oli siiski üks rahvakild maa-munal, kelle juures Rodrigueze töö kandepinda leidis, nimelt Lõuna-Aafrika Vabariigi valge kontrakultuuri esindajad, kelle jaoks olid mehe

Peategelane on andekas ja vaatamata raskemeelsusele tugeva vaimse selgrooga.

vinüülid vastumürk apartheidi direžiimi nürile ja jõhkrale konservatiivsusele. Tšensid, kes isegi erifondis hoitud plaadidelt ohtlikumad lood füüsiliselt maha kraapisid, paistsid noorsoo huvi tema seksist, narkootikumidest ja võimuvastastusest pakatavate laulude vastu üksnes suurendavat, nii et ühe filmi allika hinnangul võis

Sixto Rodriguez – muusik, kelle eluloo sarnast oleks raske välja mõelda.

Foto: kaader filmist

riigis levida kuni 500 000 Rodrigueze plaati. Puant on selles, et plaadimüügist saadud raha läks kurat teab kuhu ja muusik ise ei kuulnud oma meretagu-sest menust kunagi.

Filmi põhitegelaseks ongi asjaosaliste kommentaaride kaudu jutustatud lugu sellest, kuidas buurid 1990-ndatel USA-sse Rodrigueze jälgi läksid otsima ja mida neil lõpuks välja õnnestus uurida.

Visa isiksus

Pilti, mis meile tagasihoidlikust Detroiti ehitustöölisest avaneb, võiks kirjeldada kui tänapäevast pühakulugu, mille peategelane on tagasihoidlik, äärmiselt andekas ja vaatamata raskemeelsusele tugeva vaimse selgrooga ning visa isiksus. Inglise keeles iseloomustab sellist inimest kõige paremini sõna „integrity”, mis tähendab kõike seda, mida „silma kirjalikkus”, „libedus” ja „enesemüümine” ei tähenda.

Filmi lõpp, mida ma ära lobiseda ei taha, mõjus nii, et oleksin äärepealt liigutusest nutma puhkenud, ja mõne mu tuttava sõnul nemad täpselt seda tegidki. Segaseks jääb ainult, miks tegi selle teose just rootslane, mitte ameeriklane või buur, nagu olnuks loogiline.

Aga vähemalt teavad nüüd massid tänu Oscarile Rodrigueze muusikat ja filmiga kaasas käinud plaat sööstis lõpuks ometi maailma edetabelitesse. ●

„Searching for Sugar Man”

R: Malik Bendjelloul

Regina Spektor laulis julgelt

Arvustus

Mart Niineste
muusikatoimetaja

USA lauljatar Regina Spektor lummas publikut nii siiruse kui ka oskustega ning üllatas Bulat Okudzhava töötusega.

Samal nädalavahetusel kui Pärnu vallikäärus mängisid kaks meest ansambli Modern Talking, esines Tallinnas Kadrioru lossi Lilleaias päris Regina Spektor.

Suures plaanis on Kadrioru lossides vahel aias toimuvad indie-muusika kontserdid olemuselt kahtlemata elitaarsed. Kui popkultuuril on Eesti muusikavaldkonnas oma kõrgkultuurikihistus, siis väljendub see minu arvates ennekõike eri indie-muusikat hindava publiku olemasolus ja hulgas.

Umbes poolteisttuhat inimest end kuulama meelitanud Regina Spektor esindab artistina „tüdruk klaveriga” arhetüüpi, tema laulude dünaamika on üles ehitatud klaveri ja hääle võimaluste koostööle. Spektori laulmismaneer võib kõlada pinnapealsel kokkupuutel ehk lapsikultki, kuid häält tal tõepoolest jagub, ta ei häbene seda kasutada, pakkudes sõltuvalt kuulajast kas emotsionaalset või tehnilist elamust. Ühtlasi puudub tema veiderdamistes näiteks laulvate näitlejate esinemisi kummitav võltssuuruse vari.

Eestikeelne tervitus

Kontsert Kadriorus hakkas Spektori eestikeelse tervitusega ning sissejuhatava palaga, kus lauljatar *beatbox*'i tegi. Järgmised paar-kolm lugu kulusid publiku pihkuhaaramiseks ning edasine kulges enam-vähem ühtlaselt lainetava sõiduna, mida ilmesitasid peale aplauside tema

Regina Spektor esindab artistina „tüdruk klaveriga” arhetüüpi.

Foto: Eero Vabamägi

tänu sõnad ning tähelepanded sellest, kui tore on olla uuesti Tallinnas. Kultuurisest Moskva perest pärit ja alles hiljem Ameerikasse emigreerunud Spektori suved möödusid teatavasti vanematega „Nõukogude läänes” puhates.

Oma vene päritolu avas Spektor aga ühe Bulat Okudzhava palaga. Praktiliselt aktseptsioonibalt lauldud romansi kohta ütles Spektor tutvustuseks, et sellest on tal ka ingliskeelne versioon. Võimalik, et see selgelt eristunud vahepala oli kontserdi kõrghetk. Igatahes plaksutati oma lugudega jätkanud Spektor tagasi ning kui kell poleks saanud 23, võinuks ta veel pikalt mängida. ●

MIS TOIMUS?

Regina Spektor (USA), Only Son (USA)
Kadrioru lossi Lilleaias pühapäeval 4. augustil.

LASTE JA NOORTE ERAKOOL

5-6a EELKOOL
EESTI KEEL, MATEMAATIKA, INGLISE KEEL, LOOVUS, ARVUTIÕPETUS
ÕPE TOIMUB VÄIKELASTE ÕPITULEMUSELE ORIENTEERITUD LOOVUSMETOODIKA ALUSEL ERINEVATES VANUSE- JA TASEMERÜHMADES LAUPÄEVI
KÕIGIL EELKOOLI ÕPILASTEL VÕIMALUS OSALEDA KUNSTIKOOLIS TASUTA

3-4a MÄNGUKOOL
EESTI KEEL, MATEMAATIKA, INGLISE KEEL, LOOVUS JA MEISTERDAMINE
ORIENTEERITUD LOOVUSMETOODIKA ALUSEL
LÄBI MÄNGULISE TEGEVUSE LAUPÄEVI

7-12a LASTE ÄRIKOOL
ÕPID MAJANDUST, LOOD OMA FIRMA, KOOSTAD EELARVEID, SAAD TEADMISI ERINEVATEST MAADEST, ÕPID INGLISE KEELT JA ARVUTIT
ÕPE TOIMUB LOOVUSMETOODIKA ALUSEL LAUPÄEVI

5-12a KUNSTIKOOL
ÕPID JOONISTAMA, MAALIMA JA VOOLIMA, LOOD ISE UUSI ASJU, KOHTUD PÄRIS KUNSTNIKEGA, OSALED NÄITUSTEL
ÕPE TOIMUB LOOVUSMETOODIKA ALUSEL ESMASPÄEVI

7-12a TEATRIKOOL
ÕPID NÄITLEMIST, OSALED LAVASTUSTES, SAAD ISE ESINEDA, KOHTUD PÄRIS NÄITLEJATEGA, NÄED ÄRA PALJUD NUKU- JA NOOROOTETRI LAVASTUSED
ÕPE TOIMUB LOOVUSMETOODIKA ALUSEL ESMASPÄEVI

Registreerimine vestlusele tel 6600197 / mob 5011073
või interneti teel www.loovus.ee / kool@loovus.ee
Aadress: Kadrioru Tina tn 9 IV korrus Tallinn

KONTAVEIT WTA TABELIS KARJÄÄRI KÕRGEIMAL KOHAL

Värskes naiste tennis maailma edetabelis tegi 17-aastane Anett Kontaveit 14-kohalise tõusu ja paikneb nüüd esikolmesajas, 298. real. Niivõrd kõrgel pole Kontaveit edetabelis kunagi

olnud. Edetabelis pole aga kajastatud Kontaveidi võidetud Türgi turniiri punktid, mis tähendab, et noor eestlanna peaks edetabelis tõusma järgmisel nädalal veel kõrgemale. **Delfi**

REIN TAARAMÄE HISPANIAA SUURTUURIL EI SÕIDA

Jalgrattaklubi Cofidis loodab tänavusel Vuelta velotuuril põhiliselt prantslastele ning nagu eeldati, eesti ratturid Rein Taaramäe ja Gert Jõeäär tiimi koosseisu ei kuulu. Tiimi liidriks on

Jérôme Coppel. Taaramäe võitis 2011. aastal just Vueltal oma esimese ja seni ainsa suurtuuri etapi. Tänavune Vuelta sõidetakse 24. augustist kuni 15. septembrini. **Delfi**

Korvpallikoondis vajab head emotsiooni ja jõudu

Kaks kaotust EM-i valikturniiril viitavad lünkadele visketreeningus ja üldettevalmistuses.

Andrus Nilk
andrus.nilk@epl.ee

Nii Eesti korvpallikoondis kui ka edukamad klubid on läbi aastate oma löögivõime rajanud teravatele ja hea viskekäega tagaliinimeestele, kuid mõlemas kaotatud EM-võistluste valikturniiri alagrupimängus on lühemate korvpallurite panus jäänud oodatust väiksemaks.

„Oleme väga halvasti tabanud,” ütles korvikütina hül lanud Tartu Ülikool/Rocki peatreener Gert Kullamäe. „Meie korvpallurid on viskekohad välja mänginud, aga vabadelt positsioonidelt palju eksinud. Kui tahame olla edukad, peame need visked sisse saama.”

Gregor Arbet leidis viskekindluse alles siis, kui Portugal mäekõrguse ülekaaluga juhtis. Esimesel poolajal ei tabanud ta kuuel viskel kordagi. Sten Soku ja Gert Dorbeki visked on täiesti liimist lahti. Ka Rain Veideman ei näidanud Portugali vastu oma taset. Koos Arbetiga kohtumises Portugaliga tagaajamise algatanud Tanel Sökk sai võimaluse alles siis, kui teised tagamängijad polnud ülesannete kõrgusel.

„Meeskonnas peab rohkem mehi skoori tegema, aga kui neljast viskajast üks-kaks ära kaovad, läheb kohe raskeks. Me oleme pidanud ennast viskajate korvpallimaaks, aga meid visati üle,” ütles 1991. aastal NSV Liidu meistriks tulnud Tallinna Kalevit ja 1993. aastal EM-il kuuenda koha saanud Eesti koondist juhendanud Jaak Salumets.

Energia säästmine

Nii Hollandi kui ka Portugaliga mängides käis Eesti koondise käsi sarnase stsenaariumi järgi – mõlemas kohtumises jäid Tiit Soku hoolealused esimesel poolajal suurde kaotusseisu. Teisel poolajal surusid nad kaitses agressiivselt ja vahe kahanes. Üleeilse mängu otsustavatel momentidel patustasid eestlased aga kolme pallikaotusega, milles Salumets nägi väsimuse ilminguid.

„Meie meeste keheline valmisolek pole nii hea, et kogu

Eesti koondise peatreener Tiit Sökk vaatab rahuolematu pilguga, vahetusmeeste pingile sammub mängujuht Sten Sökk.

Foto: Ilmar Saabas

Tanel Sökk uuendas lepingut Kalev/Cramoga

Kalev/Cramo kevadel Eesti korvpallimeistriks aidanud Tanel Sökk sõlmis pealinna klubiga kolmeaastase lepingu. Sokust olid väidetavalt huvitatud ka Tartu Ülikool/Rock ning Rumeenia kõrgliiga meeskond Craiova. 28-aastane Sökk alustab Eesti parimas meeskonnas seega juba kaheksandat hooaega.

Põhimeestest on Kalev/Cramo sõlminud lepingu Ty Abbotti, Bamba Falli, Frank Elegari, Rain Veidemani ja Martin Dorbekuga. Tõsi, meeskonna mäenedžeri Kaarel Sibula sõnul pole veel kindel, kas Dorbek antakse ka tulevaks hooajaks laenule või mitte.

mängu täistuuridel pingutada,” lausub Salumets. „Juba esimesel poolajal hoidsid nad energiat. See tulenes enesealhoiustintist, sest nad ei olnud oma jõuvarus kindlad. Portugallased panid aga esimesest minutist alates täisjõuga ja said kindluse. Kehaline ettevalmistus on kogu meie korvpalli probleem – noorteklassist kuni täismeeni.”

Kahemeetrisel Portugali korvpallurid Carlos Andrade ja João Santos jõudsid nii võorustajate tagameestele survet avaldada kui ka korvi all heidelda. „Portugal jättis Hollandist parema mulje – füüsiliselt tugevad, pall liikus, kõik mehed mängisid oma rolli välja,” ütles Kullamäe. „Eriti tähtsat osa täitis 175 cm pikkune mängujuht

Mario Fernandes, kelle kiirele ja osavale tegutsemisele polnud ühelgi meie mehel midagi vastu panna.”

Salumetsa hinnangul luges Fernandes oskuslikult Eesti kaitsjate liikumisi ja leidis võimalusi kaaslasti viskele aidata. Samal ajal jäid võorustata

Usu puudumine enda füüsilisse valmisolekusse sundis mehi end tagasi hoidma.

jad üksteist kaitses abistades vastase pidurdamisel hiljaks, pahatihti polnud oma valvata mehe juurest teise vastase katmaminek õigustatud.

„Timmu (Sten Sökk – toim) ei saa ju endast peajagu pikema mehe katmisega hakama,” osutas Salumets. „Kõigepealt tuleb ikka kaitses oma

meest kinni hoida. Vahepeal läksid vastased nagu läbi rukki korvile – keegi ei seganud.”

Homme võorustab Portugal Hollandit, seejärel kohtuvad kõik kolm meeskonda veel kord omavahel. Eesti mängib 10. augustil Tallinnas Hollandiga ja 13. augustil võõrsil Portugaliga.

„Eelmisel suvel näitas koondis tugevat vaimu ja mängis hea emotsiooniga, tundub, et tänavu jääb meeskonnas sellest vajaka,” ütles Kullamäe. „Millest see on tingitud, ei oska öelda. Võib-olla läks midagi ettevalmistuses valesti. Võib-olla mõjub liidri puudumine. Meie korvpallurite valikut arvestades annab kindlasti tunda, et edurivimehed Kristjan Kangur ja Siim-Sander Vene ei saa mängida. Lauavõitlus on ikka olnud meie valulaps.”

Maris Mägi: ma tahan kindlasti jooksurajale naasta

Intervjuu

Andrus Nilk
sport@epl.ee

Doktor Madis Rahu opereeris eile Tallinnas Maris

Mägil Achilleuse kõõlust, mis rebenes tal neljapäevalsel Kopenhageni võistlusel.

●● **Maris, teame, et pidid Taani pealinnas 400 meetri tõkkejooksu katkestama. Mis sinuga juhtus?**

Diagnoos oli vasaku jala Achilleuse kõõluse täielik rebend. See läks katki pärast neljanda tõkke ületamist, kui maandumisel kuulsin plaksu ja kaotasin kontrolli olukorra üle. Kukkusin käed ja põlved marraskile. Mind kanti süles rajalt mine-ma ja sõidutati kohe haiglasse. Seal tehti röntgenipilt, et teha kindlaks, ega jalas pole lahtist luukildu. Siis pandi vigastatud jalg spetsiaalsesse saapasse, et see püsiks kuni operatsioonini liikumatus asendis.

●● **Kas tundsid teravat valu?**

Ausalt öeldes mitte. Valu peaks tulema nüüd pärast operatsiooni.

●● **Achilleuse kõõlus tegi sulle juba pikemat aega haiget. Mis seisus oli jalg sel hooajal?**

Sain jalale laserravi, vahepeal oli juba parem. Suurema koormusega treenides läks kõõlus jälle valusaks. Mida sage-damini naelikutega jooksin, seda rohkem tundsin ka valu. Seepärast ei saanud sagedasti võistelda ja lõigutreeninguid teha. Valu oli kõõluse alumises osas, rebend tekkis paar sentimeetrit kõrgemal. Ohtu, et sealt võiks jalg katki minna, polnud. Homme (teisipäeval – toim) pidin minema magnetresonantsuuringule, kuid see jõudis enne juhtuda.

●● **Püstitasid ülemöödunud pühapäeval 400 m tõkkejooksu Eesti rekordi 56,56. Aastaid oled püüdnud ka 400 m jooksu rekordi, kirjas on aeg 52,21. Poolehoidjad soovivad, et need tulemused ei jääks sinu parimateks. Kindlasti ei jää! Kavatses sellest olukorrast välja tulla. Teen kõik, mis on minu võimuses. ●**

Saksamaa jalgpalli ähvardab võimas dopinguskandaal

Uuring paljastab, et isegi 1954. aasta jalgpalli MM-i võit saavutati keelatud aineid kasutades.

Aet Süvari
aet@epl.ee

Ida-Saksa sport ja dopingu tarvitamine on aastate jooksul justkui sünonüümideks saanud. Nüüd on Saksamaal aga tehtud uuring, mis paljastab omaaegse laialdase ja pideva dopingupruukimise ka Lääne-Saksamaa sportlaste seas.

Kõik see võiks olla lihtsalt ebaseaduslik ajaloomälestus, kui asjasse poleks segatud ka Saksamaa siseminister, kes väidetavalt püüdis ulatusliku uuringu tulemusi varjata, ning Saksa olümpiakomitee juht Thomas Bach, kes loodab septembri alguses toimuvatel presidendivalimistel ROK-i ohjad haarata.

Ja mis veelgi ebaseaduslikum – dopingupruukimine puudutab ka Lääne-Saksa

pallurid sõitsid koju, võidu pärjad peas.

Nüüd on aga Saksa olümpiakomitee ja Berliini Humboldti ülikooli koostöös valminud uuringus paljastatud, et võidukatele jalgpalluritele süstiti enne finaaltorniiri ainet, mida nimetati vitamiinide kokteiliks, kuid mis mõne kuu möödudes paljud pallurid tõsiselt haigeks tegi. Humboldti uurimus on välja selgitanud, et vitamiinide asemel oli süstlas metamfetamiin ehk nn Panzeri šokolaad. Sellega kostitati Teise maailmasõja ajal rindele minevaid sõdureid ning pärast II maailmasõda oli seda Saksamaal laialdaselt saada, kuna 1940-ndatel toodeti Panzeri šokolaadi 35 miljoni doosi jagu.

Kinni mätsitud uuring?

Kõige šokeerivam pole see juures mitte asjaolu, et võidutiim saavutas oma medalid vähemalt osaliselt dopingu abiga, vaid see, et Lääne-Saksamaa dopingutarvitamine oleval puudutanud uurimuse järgi kõiki spordialasid ja toimus valitsuse mahitamisel.

Uurimus, mis seda kõike tõestab, on 800-leheküljeline ning kui Saksamaa olümpiakomitee selle 2008. aastal Humboldti ülikoolilt tellis, ei osanud keegi selliseid paljastusi oodata. Seotud olid kõik olümpiaalad, arstid, sportlased, kõrge poliitikud ning kõike rahastas siseministeerium ehk maksumaksja rahakott. Süsteemset tarvitati anaboolseid steroide, testosterooni ja östrogeeni.

Pahviks lööb ka tõsiasi, et kuigi uurimuse raport valmis juba aprillis, sai see avalikuks

Saksa olümpiakomitee juhil on palju selgitamist, et olla veel tõsiselt võetav kandidaat ROK-i presidendiks kohale.

Foto: AFP/Scanpix

Uuringu šokeeriv järeldus – dopingut kasutati Lääne-Saksamaal kõigil aladel.

püha lehma, jalgpalli. Kolm korda maailmameistriks tulnud läänesakslased võitsid oma esimese meistrisarika Šveitsis 1954. aastal, märgus, mida tuntakse ka „Berni imena”. Toonase suurfavoriidi Ungariga finaalis kohtunud Lääne-Saksamaa jäi juba kaheksandaks minutiks 0 : 2 kaotusseisu, kuid suutis ometigi kohtumise 3 : 2 võita. Viis aastat võitmatuna püsinud Ungari alistati ja pärast sõda esimest korda suurturniiril mänginud Lääne-Saksamaa

alles sel nädalavahetusel, kui Süddeutsche Zeitungil õnnestus uuringu olemasolu välja nuhkida. Väidetavalt püüdis Saksamaa siseminister Hans-Peter Friedrich seda isiklikult kalevi alla lükata.

Bach püüab karjääri päästa

Kogu paisuva skandaali südames seisab Saksamaa olümpiakomitee president Thomas Bach, kellele viis aastat tagasi tellitud uuring võib nüüd valusa löögi anda. Nimelt on Bach suursoosik võtmaks septembri alguses üle Jacques Rogge'ist vabanevat rahvus-

vahelise olümpiakomitee presidenditooli, kuid kui tõestatakse, et Saksamaal on püütud dopinguskandaali kinni mätsida, võib Bachi kandidatuur kõikuma lüüa.

Bach on asunud kiiresti tuld kustutama, väites, et algatas uuringu omal ajal just selleks, et paljastada võimalikke rikkumisi ja näidata seega oma nulltolerantsi igasuguste keelatud ainete manustamise vastu. „Tahame täieliku läbi-
paistvuse huvides avalikustada terve uuringu tulemused,” kirjutas Bach pühapäeval pres-
siteates. ●

USA-s lahvatab üks ajaloo suurimaid dopinguskandaale

Homme langetab USA pesapalliliiga MLB otsuse 20 pesapalluri kohta, keda kahtlustatakse dopingu kasutamises.

Dopinguskandaali muudab eriti suureks tõsiasi, et kahtlustatavate seas on ka maailma parimaks pesapalluriks peetav New York Yankee'i staar Alex Rodriguez. Kuna ameeriklaste jaoks on pesapall tähtsam kui näiteks jalgrattasport, ähvar-

dab skandaal Ameerikas isegi Lance Armstrongi juhtumist suuremaks paisuda.

Skandaal puhkes, kui tuli ilmsiks, et profiliiga pesapallurid hankisid ühest Florida kliinikust keelatud aineid. Täna seaks suletud kliiniku asutaja Tony Bosch on teinud uurijatega koostööd ja avalikustanud kõik süüdlased.

Arvatavasti ootab patustajaid 50-mänguline võistluskeeld.

Gerd Kanteri ettevalmistust peatseks Moskva MM-iks segab seljavigastus

Moskva lähistel Novogorskis treenivat Gerd Kanterit vaevab MM-i eel vana seljavigastus.

Meelis Naudi
sport@epl.ee

„Võitlen seljaga. Korra andis paar päeva tagasi treeningul tunda,” sõnas Kanter eile õhtul, murenoot hääles. „Jõutreeninguid tuli ära jätta. Heitmist pole vigastus õnneks seganud.”

Kanteri sõnul on hea, et viimane MM-i ettevalmistuse faas koosneb kergematest treeningutest, kus keskendutakse rohkem tehnikale ja suur rõhk on puhkusel. Sellele vaatamata tuleb tal olla väga ettevaatlik. „Peame nüüd hoolega vaatama, et kõik need asjad, mis võivad ohtu tekitada, ära jääksid,” tunnistas Kanter, keda aitab Novogorskis füsioterapeut Indrek Tustit.

Kanteri seljahäda lõi välja juuni alguses Tšehhis Turnovis võisteldes. Olukorra muu-

tis hullemaks sellele järgnenud pikk võistlusreis USA-sse.

Treeningtingimused on Moskva kesklinnast 40-minutilise autosõidu kaugusel asuvas Novogorskis head. Tegemist on Venemaa eliitkoondise olümpiakeskusega.

„Siin on eraldi heitestadion, eraldi avastadion, jõusaalid – igati korralik. Hea on ka see, et siin on taastumisvõimalused olemas. Olemegi siin minu seljahäda pärast eri asju kasutanud,” lausus Kanter.

Ühtegi eestlaste konkurenti

Kuna Gerd Kanteri selg annab jõutreeningutel tunda, võtab Eesti medalilootus treeninguid ettevaatlikult.

Foto: Vallo Kruuser

Novogorskis praegu ei treeni. Venemaa tippkergejõustiklasi on seal palju, aga kettaheitjaid Kanter näinud ei ole.

Olümpiavõitja seekord tiitlivõistluse eel ühtegi kontrollvõistlust tegema ei hakka. „Sel korral ei olnud võimalust. Siin, kus me oleme, ühtegi võistlust ei ole. Eks me püüame ühe treeningkatsevõistluse teha, kus imiteerime võistlusolukorda,” lausus ta. Moskva MM-i staadionil eestlane varem võistelnud ei ole, kuid ta kavatseb võistluspäiga lähipäevil üle vaadata. „Siit käivad bussid Lužnikile, mis viivad sportlasi võistlusareeniga tutvuma. Kavatseme ka minna ja üle vaadata, mis meid ees ootab.”

Kanter sõidab eellaagrist Moskvasse Eesti koondise juurde sel reedel. Juba esmaspäeval on kavas kettaheite eelvõistlus ja teisipäeval finaali. ●

kuulutused.lehed.ee

Nüüd kuulutuste tellimine veelgi lihtsam. Vali rubriik, kirjuta tekst ja tasu – kõik ühest kohast! Reakuulutusi saab anda internetis aadressil **kuulutused.lehed.ee**, e-postiga **anni.koppel@lehed.ee** ning kõikides Eesti Posti kontorites üle Eesti. Info telefonil 680 4506.

ANDREA BOCELLI

love in portofino

MUUSIKALINE JUHT DAVID FOSTER

KAUNIMAD ARMASTUSLOOD ESITATUNA
MAAILMA ROMANTILISEIMAS PAIGAS.

7. AUGUST 2013 KELL 19:00

KINODES COCA-COLA PLAZA, EKRAAN JA ASTRI

WWW.FORUMCINEMAS.EE/BOCELLI
WWW.ANDREABOCELLI.COM/LOVEINPORTOFINO

SUGAR ALMUD UNIVERSAL

Arts Alliance Media FORUM CINEMAS

TÄNA KINOS ARTIS:

EUROPA CINEMAS
MEDIA-PROGRAMME OF THE EUROPEAN UNION

EESTI FILMIDE ERIPROGRAMM 2. – 7. augustil!

Väärikad kinohommikud

Relv igas käes

Iga 5. seanss **TASUTA!**

11:00

Enne südaööd

Kinodes 28. juunist

13:20 21:10

Violet Daisy

OSCARI VÕITJAST REŽISSÖÖRI G. FLETCHERI UUS TARANTINO STILIS PÕNEVUSKOMöödia

17:20 21:15

TÄNA KINOS SÕPRUS:

EUROPA CINEMAS
MEDIA-PROGRAMME OF THE EUROPEAN UNION

PARIS KINO - AASTAST 1955

21:30

06.08	Täna Kinos Artis	Täna Kinos Sõprus	Eesti Filmide Eriprogramm 2. – 7. augustil!
	Lotte ja kuukivi saladus 11:00	Paradiis: Usk 16:30	Relv igas käes 14:15 19:15
	Väärikad kinohommikud: Relv igas käes 11:00	Paradiis: Armastus 18:30	Bling Ring 15:30 19:30
	Õed vampiirid 12:25 16:05	Searching for Sugar Man 21:30	Eesti filmide eriprogramm: Karikakramäng II 18:00
	Enne südaööd 13:20 21:10		Violet ja Daisy 17:20 21:15

www.kino.ee | Estonia pst. 9, Tallinn | Solarise keskus | Tel. 663 1380

www.kinosoprus.ee | Vana-Posti 8, Tallinn | Tel. 644 1919

06.08 Vaata kino Sõprus nädalakava **www.kinosoprus.ee**

MoMo AUGUSTIS UUS MENÜÜ

KATUSEKINO

Carlsberg elisa

Katusekino sõbrad

PÖFF

KATUSE KINO VIRU KESKUSE KATUSETERRASSIL

TÄNA

FILMIPÄRL / KINOKLASSIKA

HOMME

PUBLIKU LEMMIKUD!

Alphaville

Jean Luc Godard 1965/99min

Paris, I Love You

22 režissööri 2006/120min

PILETID EELMÜÜGIST: Piletilevist või katusekino.ee
Osta pilet eelmüügist vihmakindlatele soojendusega terrassidele.
KOHAPEAL: pool saalist tuleb müüki alati enne seanssi Katusekinos.

KATUSEKINO.EE

Seansside algus orienteeruvalt kell 22.30.

Avatud E-R 12-02, L-P 17-02

Meediapartnerid: Eesti Ekspress, Eesti Päevaleht, Viru, Pöff

Teedu ja Peedu imelik uneraamat

Aino Havukainen ja Sami Toivonen

Möödapääsmatu teos igale magajale!

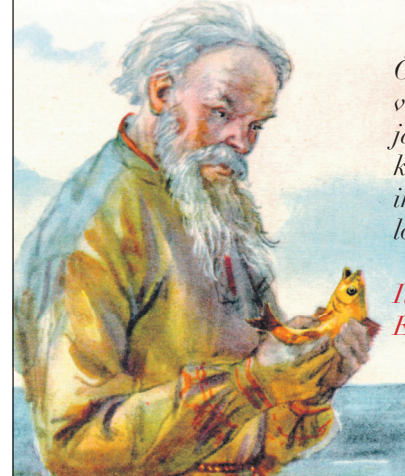
Kui Teedu ja Peedu juurde jääb ööseks ristitütar Juta, kuluvad marjaks ära nõksud, kuidas tüdrukut unne suigutada. Neid aga võib leida vennaste koostatud oopusest I.M.E.L.I.K. ehk Iselaadi Magamamineku Entsüklopeedia Lihtsaks Igapäevaseks Kasutuseks!

Raamatud on saadaval raamatupoodides üle Eesti või tellides **www.healugu.ee**

Eesti Päevaleht

Muinasjutt kalamehest ja kalakesest

Aleksandr Puškin

MUINASJUTT KALAMEHEST JA KALAKESEST

Õpetlik värssmuinasjutt vaesuses elavast eimest ja taadist, soove täitvast kuldkalakesest ning inimeste teinekord lõputust ahnusest.

Illustreerinud Evald Okas

Raamatud on saadaval raamatupoodides üle Eesti või tellides **www.healugu.ee**

VALLO KALVIK

Õnne sünnipäevaks!

Eesti Päevaleht

kuulutus.lehed.ee

Nüüd kuulutuste tellimine veelgi lihtsam. Vali rubriik, kirjuta tekst ja tasu – kõik ühest kohast! Reakuulutusi saab anda internetis aadressil kuulutus.lehed.ee, e-postiga anni.koppel@lehed.ee ning kõikides Eesti Posti kontorites üle Eesti. Info telefonil 680 4506.

AEG KAUBELDA!

Holmes & Meyers kutsub metsaomanikke läbi rääkima metsas planeeritavate raiete üle.

Ostame kasvava metsa raieõigust. Pakkuda võib lageraidest harvenduseni.

ERIPAKKUMINE! Pakume kasvava lepiku eest head hinda.

Lõhutud küttepuid müük, tellimine: tel 600 5323

HOLMES & MEYERS
Metsasõbralik ettevõtmine

tel 5553 3064, 5554 0620
e-post info@holmesmeyers.eu

TALLINNA LINNATEATER

Robert Lepage`i külalisetendus

KUU TAGUMINE KÜLG

1., 2. oktoobril 19.00

Nokia Kontserdimajas

Kassa: 66 50 800
www.linnateater.ee

MAALEHE maasikaraamat
ASTA-VIRVE LIBEK JA VÄINO ESKLA

MAALEHE maasikaraamat

Asta-Virve Libek ja Väino Eskla
184 lk, pk

“Maalehe maasikaraamat” abistab nii algajaid kui ka kogenud maasikakasvatajaid sordivalikul, istutusmaterjali muretselisel, istandiku rajamisel ja hooldamisel ning haiguste ja kahjurite äratundmisel.

Maalehe Raamat

Tellimiseks helista telefonil 680 4443 või külasta meie kodulehte www.healugu.ee

MAALEHE kurgiraamat

MAALEHE kurgiraamat
Priit Põldma

Priit Põldma
76 lk, pk

„Maalehe kurgiraamatus” antakse ülevaade kurgi kasvatamisest nii avamaal kui ka katmikalal. Käsitletakse kurgi kasvutingimusi, sorte, taimede ettekasvatamist, istutamist ja kasvuajast hooldamist, taimkahjustajaid ning nende tõrjet. Eeskätt on raamat suunatud koduaias ja väiksemal tootmispiinal kasvatajale. Kaubanduses pakutavate sortide hulgast on valitud välja eelkõige uuemad ning haiguste suhtes vastupidavamad sordid.

Maalehe Raamat

Tellimiseks helista telefonil 680 4443 või külasta meie kodulehte www.healugu.ee

Laen

• **Laen kinnisvara tagatisel.**
ASA&O LaenuGrupp. Tartu mnt 29
Tln. 648 6083 www.aolaenuud.ee.
Tutvuge tingimustega, konsulteerige asjatundjatega.

Koolitus

• **On veel vabu kohti** Nanny Koolituse 19.08.13-18.12.13 Tallinnas toimuvale LAPSEHOIDJA KOOLITUSELE. Oleme Töötukassa koostööpartnerid. Lisainfo 520 1201 või www.nanny.ee. Registreerimiseks palume saata avaldus info@ulata.ee.

KOLMESTAR

OÜ Kolmestar ostab kasvava metsa raieõigust ja metsakinnistuid. Samuti teostame raiet ja vedu.

512 3356 Jaan
jaan@kolmestar.ee
www.kolmestar.ee

Teenused

• **KAARDID ENNUSTAVAD**
Tel 900 1727 24 h, h 1,09€/min
www.ennustus.ee

Mälestame

MATI MÄGI

Südamlik kaastunne omastele

TAK võrkpallimeeskond

Südamlik kaastunne Villu Kungasele

ISA

kaotuse puhul

Töökaaslased Filter ASst

ABB kollektiiv avaldab sügavat kaastunnet perekond Pertile

LAPSE

surma puhul

Avaldame sügavat kaastunnet perekond Truutsile kalli

ISA

kaotuse puhul

Perekond Seemendi Kivimäelt

Kallis Olev

Avaldame sulle kaastunnet

EMA

surma puhul

Töökaaslased Securitasest

Kallist varalahkunud

ÜLO KAADUT

11.10.1957 - 03.08.2013.a.

leinavad õde ja vend peredega

Sügav kaastunne Kristelile kalli isa

ANTS SILLAOTSA

kaotuse puhul

Töökaaslased ASst Pakendikeskus

Armast

IRIS KALLAST

5.08.1943 - 17.01.2013

Mälestavad 70. sünniaastapäeval

Aiki, Arvo ja Allan

Südamlik kaastunne Liidiale ja Jaagule abikaasa ja venna

JÜRI PÕLDMA

kaotuse puhul

P/L Regula laevapere

Sügav kaastunne Urmo Vallnerile kalli

EMA

kaotuse puhul

Kolleegid Invictast

Avaldame kaastunnet Enno Arulaidile

EMA

surma puhul

Töökaaslased TSM Projektijuhtimise OÜst

Lahkus hea sõber ja kaaslane

ALARI PEET

Mälestavad kunagised kursusekaaslased TTÜst LI'81

Avaldame kaastunnet heale koostööpartnerile Merle Kungasele

LÄHEDASE

kaotuse puhul

Kaitsepolitsei amet

Mälestame oma kauaaegset liiget

ILMAR PÄRTELPOEGA

Südamlik kaastunne omastele

Isamaa ja Res Publica Liit

Sügav kaastunne Roland Rosenbergile ja tema perele

ISA ja VANAI SA

kaotuse puhul

AS Airot kolleegid

Mälestame endist töötajat

KALJU LÕOKEST

Avaldame Liis Lõokesele kaastunnet abikaasa lahkumise puhul

Rakendusgeodeesia ja Ehitusgeoloogia Inseneribüroo OÜ kollektiiv

Teatame kurbusega, et on lahkunud meie kallis isa ja vanaisa

DMITRI ROSENBERG

11.12.1930 - 2.08.2013

Leinavad poeg ja tütar peredega

Ärasaatmine neljapäeval 08.08 kl 15 Nõmme-Rahu kirikus

Mälestame head töökaaslast

ALARI PEETI

Siiras kaastunne Ulvile pojaga ja kõigile lähedastele

Kolleegid Veho Eesti ASst

Lahkus meie kallis abikaasa, isa ja vanaisa

ANDU VASSUS

12.09.1956 – 3.08.2013

Leinavad omaksed

Hüvastijätt 07.augustil kl 11.30 Matusekeskuse leinasaalis, Keemikute 1b ja mulda sängitamine Jüri kalmistul

1. augustil lahkus meie hulgast

ILMAR PÄRTELPOEG

Ärasaatmine Kaarli kirikust 6. augustil kl 14

Palume lilli mitte tuua, vaid võite teha annetuse oreli jaoks

Omaksed

Südamlik kaastunne Piretile kalli isa

VOLDEMAR KRISTJUHANI

kaotuse puhul

Kolleegid Estravelist

Avaldame sügavat kaastunnet Raido Toopile

ISA

surma puhul

Töökaaslased Messiehitus OÜst

Avaldame sügavat kaastunnet abikaasa Pärjale, poegadele Margile ja Jaagule ning tütrele Katrile perekondadega

MATI MÄGI

kaotuse puhul

Jane ja Evar

Head sõpra ja õpingukaaslast

MATI MÄGI

mälestavad rühmakaaslased TPI päevilt

Sügav kaastunne lähedastele

Mälestame kurbusega ja avaldame kaastunnet omastele

MATI MÄGI

AS MRP Linna Liinid

Teatame kurbusega, et on lahkunud meie kallis abikaasa, ema ja vanaema

VAIKE ROOSMAA

11.10.1929 - 01.08.2013

Leinavad lesk ja poeg perega

Südamlik kaastunne Marcelile kalli isa

FREDERIK VICHMANNI

kaotuse puhul

Aivar perega

TELEVISIOON

ETV

07.25 Draamasari Maahaigla
08.10 Aia elu: Ravimtaimed Lilleorus (Eesti 2007)
08.25 Eesti mäng*
08.55 Draamasari Holby City haigla
09.55 Ajavaod: Väljatõstmine (2012)
10.20 Üks tegu: Mehetegu (ETV 2009)
10.30 Ajalik ja ajatu: Piret ja Tõnu Laikre (ETV 2010)
11.00 Väike maja preerias
11.45 Kriminaalsari Vincent (2006)*
12.55 27: Paadis ja põosas (ETV 2012)*
13.25 Dokfilm Suur eurokriis (The Great Euro Crash, Inglise 2012)*
14.20 Järvelinn Viljandi (Eesti Telefilm 1983)
14.40 Terve Eesti, 10/10 (Eesti 2012)*
15.10 Õnne 13 (Eesti 2013)*
15.40 Komöödiasari ENSV: Võit on võõra oma! (Eesti 2012)*
16.10 Draamasari Holby City haigla*
17.05 Minuscule: Eriti imelik kärbes (Prantsuse 2007)
17.10 Reisisari Minemine: Maroko (Eesti 2007)
17.40 Draamasari Maahaigla: Kodu- tud (The Royal, Inglise 2006)*
18.30 Aktuaalne kaamera
18.45 Osoon (ETV 2012)
19.15 Ilus maa: Noortalunik Mihkel (Eesti 2012)
19.25 Esineb: Lenna. Õnnelaul (ETV 2011)
19.30 Reisisari 4x4. Magadan, 10/10 (Eesti 2013)
20.00 Kriminaalsari Ohtlik lend, 10/12
21.00 Aktuaalne kaamera
21.25 Sport
21.35 SUVEkulTUUR
21.45 Eesti mäng
22.15 Suvefilm Sõnumitooja (The Messenger, USA 2009)
00.05 Waterloo Roadi kool
00.55 SUVEkulTUUR*
01:11 ERR-i uudised

KANAL 2

06.00 Punased roosid*, 564
06.45 Rosario*, 46
07.40 Joonissari Kasskoer: Üheksa elu
08.05 Suvereporter*
09.10 Tuhat ja üks ööd*, 46
11.00 Kodus ja võõrsil, 5555
11.30 Küladetektiivid*, 91: Luuletaja surm
12.30 Meie aasta Siberis*: Töö kogu- konnas
13.00 Kelgukoerad
14.00 Komissar Rex: Õpilase surm
15.00 Punased roosid, 565
16.05 Küladetektiivid, 92: Kinnisva- ramaakleri surm
17.05 Rosario, 47
18.10 Tuhat ja üks ööd, 47
20.00 Suvereporter
21.00 Krimi
21.30 Kriminaalne Venemaa: Kadunud autoomanikud, II
22.05 Nikita: Pandora laegas
23.00 V: Süda ja mõistus
23.55 Mängufilm Õigluse nimel (Out for Justice, USA 1991)
01.35 Rannavolle – Premium 7 Grand Prix 2013
02.00 Merepatrull: Kaluri kingad
02.45 Elajas: Topeltmäng
03.30 Suvereporter*
04:20 Mesinädalad Austraalias* (Hochzeitsreise nach Austra- lien, Saksamaa 2012)

TV3

06.15 Multifilm Gormiti
06.40 Multifilm Winxid
07.05 Multifilm Käsna-Kalle Kantpüks
07.30 Multifilm Gormiti*
07.55 Armastus võidab, 95*
08.55 Kirgede torm, 1690*
09.55 Vaprad ja ilusad, 6531*
10.20 Top Shop
10.35 Ment, 3: Usaldus
11.35 Kaitsjad 1, 10: Nevada vs. Dennis
12.30 Kõige naljakamad koduvideod
13.00 CSI kriminalistid 13, 06*
14.00 Kättemaksukontor 5, 10*
15.00 Vaprad ja ilusad, 6532
15.30 Lena, mu elu armastus, 155
16.30 Armastus võidab, 96
17.30 Kirgede torm, 1691
18.30 Võimalik vaid Venemaal
19.00 Seitsmesed suvesadamas
20.00 Kättemaksukontor 5, 11
21.00 Kodumaa 1, 12
22.00 Vaid Venemaal pluss
22.30 Mängufilm Vallutaja Kull (Kull The Conqueror, USA 1997)
00.25 CSI New York 8, 16: Terviseks
01.20 Vabaduse hind 2, 7
02.10 Kuni surm meid lahutab 4, 1: Eraldi voodid
02.35 Rajalt maha: Seksikad vs. nohi- kud*
03.20 Kõige naljakamad koduvi- deod*
03.45 Rahaauk
04.40 Seitsmesed suvesadamas
05:30 Lena, mu elu armastus, 155*

ETV2, KANAL 11, TV6, KANAL 12

ETV2

07.30 Animasari SimsalaGrimm* **07.55** Animasari Ariol* **08.00** Animasari Völuka- russell* **08.10** Animasari Beni ja Holly väike kuningriik* **08.20** Animasari Lammas Shaun* **08.30** Animasari Siilipoiss Alfredi salapäraseid seiklused* **08.40** Animasari Miriam mere- hädas* **08.45** Lastetuba: Teatripäev **09.00** Rõõm, muusika ja meri **10.00** Waterloo Roadi kool **10.50** Teatriaasta 12 kuud: Endla **11.40** Triibust ruuduni, 5/15 **12.05** Tutkad* **12.20** Leivakivi **12.40** ERR-i uudised **15.40** Mängime veeli, 9/15* **16.40** Kalailm, 25/29 **17.10** Väike maja preerias **18.00** Animasari SimsalaG- rim **18.25** Animasari Ariol **18.30** Anima- sari Völukarussell **18.40** Animasari Tom ja Fluffy **18.45** Animasari Tatonka lood **18.55** Animasari Lammas Shaun **19.05** Animasari Siilipoiss Alfredi salapäraseid seiklused **19.20** Aktuaalne kaamera **19.30** Aktuaalne ka- mera **19.45** Jüri Üdi klubi **20.40** Minuscule* **20.45** Gilmore'i tüdrukud **21.30** AegRuum Materjalide salajane maailm, 3/3 **22.20** Ehh, uhhuduur, 7/8 **22.45** Eesti TOP 7 **23.20** Troo- nide mäng, 10/10 **00.10** 'Laine' laulab laeva- lael* **00.25** Indiaanisuvi* **01.00** ERR-i uudised

Kanal 11

05.45 Roosa teemant, 102 **06.30** Totaalne ärkamine! **09.00** Doktor Oz* **09.55** Ellen **10.50** Gordon Ramsay köögisaladused*, 1 **11.20** Everwood* **12.10** Top Shop, 191 **12.25** Aiadetektiivid* **13.25** Aiadetektiivid* **14.25** Õhtusöögilahingud **15.20** Oprah **16.10** Dok- tor Oz **17.05** Everwood **18.00** Pahad tüdru- kud, 75 **19.00** Kodus ja võõrsil, 5556 **19.30** Gordon Ramsay köögisaladused, 2 **20.00** Uhikarotid – Õed **21.00** Ameerika tippmodell 14, 5 **22.00** Gok Wan annab moenõu **23.00** Kadunud, 39 **00.00** Suvereporter **01.00** Ellen **01.45** Uhikarotid – Õed* **02.30** Kuidas alasti hea välja näha **03.15** Doktor Oz **04.00** Pahad tüdrukud*, 75 **04.50** Staariminutid **05.00** Suvereporter*

TV6

06.00 Hommikuraadio **08.30** Seitsmesed suvesadamas **09.30** Kodu keset linna 4, 480 **10.00** Kutsuge Cobra 11 1, 22 **11.00** Keela- tud kuningriik **13.15** Top Shop **13.30** Kodu keset linna 4, 481 **14.00** Kutsuge Cobra 11 1, 22 **15.00** Brigaad 3 1, 4 **16.00** Kuidas ma kohtasin teie ema 2, 6 **16.30** Kutsuge Cobra

11 1, 23 **17.30** Sõjaprintsess Xena 2, 30 **18.30** Simpsonid 14, 10 **19.00** Ameerika paps 6, 10 **19.30** Kuidas ma kohtasin teie ema 2, 7 **20.00** Seks ja linn 6, 94 **21.00** Kõige nal- jakamad koduvideod **21.30** KINOÕHTU: Surematud **23.40** Paljalt naljakas 1 **00.10** Eureka 4, 18 **01.10** Salatoimikud 6, 137 **02.10** Naked & Funny 6 **02.35** Brigaad 3 1, 4 **03.25** Hommikuraadio **04.30** Kodu keset linna 4, 481 **05.00** Seitsmesed suvesadamas **05.45** Uudistemagasin

Kanal 12

06.30 Eesti nokitseb* **07.00** Suverepor- ter **08.00** Arapanija*: Uus hooaeg! **08.30** MacGyver* **09.20** Conan*, 113 **10.10** Ran- navälve **11.00** Jututuba **13.40** Komissar Rex* **14.35** Walker – Texase korralvalvur* **15.25** MacGyver **16.20** Merepatrull **17.10** Komis- sar Rex **18.05** Walker – Texase korralvalvur **19.00** Arapanija **19.30** Rannavolle – Premium 7 Grand Prix 2013 **20.00** Tuvikesed* **21.00** Kaks ja pool meest* **21.30** Mängufilm Poiss- meeste pidu **23.30** Conan, 114 **00.20** Kaks ja pool meest **00.45** Tuvikesed **01.35** Night Chat **05.00** Postimees.ee

HOROSKOOP

JÄÄR Sinu tasakaal on pisut häiri- tud. Maitset vilju, mida külvasid. Nendel päevadel on võimalik müstiline vedamine, aga ka samas suurusjärgus umbsõlm.

SÕNN Mõni mälestus võib segada sul nägemast olevikku õiges valguses. Teisel tasandil on su seedimine täna tundlik – väldi liiga eksootilisi toiduaineid.

KAKSIKUD Võimalik on ootamatu takistuse ilmnenimine. Mõni suhe võib nõuda sinult järeleandmisi. Säilita vana olukord, ära uusi asju käima lükka.

VÄHK Kui just vaja pole, siis ära uusi tegemisi ette võta. Lõpeta kõik poolik ning püüa asju vaadata mitme eri nurga alt. Suhted võivad olla keerulised.

LÕVI Probleemiks võib olla see, et sa ei tunnista endale oma tegelikke probleeme. Ühtlasi oled loomingulises meeleolus ja võid kauni asjaga hakkama saada.

NEITSI Oled ehk liiga tagasihoidlik ja peaksid end julgemalt maksmä panema. Ära ole teistega nõus üks- nes viisakusest, vaid kaitse julgelt ja kindlalt oma seisukohti.

KAALUD Parim päev kaugemate tulevikuplaanide tegemiseks. Suudad haarata tervikut ning eba- olulised asjad kõrvale jätta.

SKORPION Mõtled enese jaoks probleeme välja ja näed igas põosas tonti. Probleemide asemel keskendu hoopis lahendustele. Seltskonnas ürita olla loomulikum!

AMBUR Põhiline on vastutada kõige eest, mida teed. Seega peak- sid hoiduma oma sõnade söö- misest. Ebameeldiva probleemi puhul üritad seda eitada.

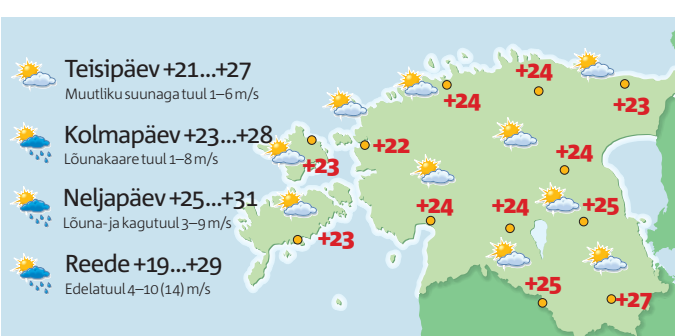
KALJUKITS Kellegi morn ilme ei tähenda, et võiksid endale sama lubada. Probleemid on ikka lahen- damiseks, mitte nende automaat- seks ülevõtmiseks!

VEEVALAJA Kohustustega seotu võib keerukusi kaasa tuua. Samal ajal on sul hea võimalus läbimurde sooritamiseks. Söö pisut vähem kui tavaliselt.

KALAD Tajud tööpinget suure- mana, kui see tegelikult on. Samuti võivad kehvasti funktsioneerivad asjad–suhted–olukorrad nüüd oma toimumise lõpetada.

MEELELAHUTUS 19

ILM

RISTSÕNA

	HOOGTÕO	RIIK AASIAS LASTE- HIRMUTIS	...PÄHKEL 2 x TÄHT	PSÜÜHIKA VOI LIIGU- TUSVOIME PUUDUKKUS AADLITITEL	KÜLA RAKVERE VALLAS ISKULINE ASESONA	ÄRAVAN- DUMINE RAADI TÄHIS	RAHAÜHK ... KOIKSON	NÄITLEJA (1927-2011) EHTUS- INSTITUUT	HEINAMAA MEHENIMI
ÄRIOSANIK									
JÕGI KAUG-IDAS									
ERICH									
MAJANDUS- SURUTIS									
JGAIUHE JACKS ON KUSKIL ...									
TAARA									
PÄHKEL (Inglise k.)									
MUSTA MERE KUURORT TANTSUTAAT ... TOOMI									
LÕUNA- MAINE PUU									
SEKUND									
...-DAME (Kriik Põrhisil)									
VOJMALIK OHT									
PARASTAMA									
...LIHA									
LIND									
JALGPUNKT									

ERKKI KÕLU PÄEVAANEKDODID

•• Järjekord polikliiniku reumato- loogiaosakonnas. Vaevu jalgu järel vedades siseneb kabinetti peaaegu täisnurga all krõnksus eideke, raskelt kepile toetudes. Mõne aja pärast väljub memm sirge seljaga ja püstipäi. Keegi järjekorras ootav naine imestab: „See on ju lausa ime! Mida doktor teiega tegi?” „Ta andis mulle pikema kepi.” •• Noormees neiule voodis: „Ära ainult mu selga küünista!” „Miks?” „Aga mis ma siis pärast oma kassile ütlen?” •• Kaks vanameest vestlevad vanadekodu trepil:

„Pojapoeg küsis mult eile, mida ma seksuaalrevolutsiooni ajal tegin.” „Ja mida sa talle vastasid?” „Ütlesin, et mind võeti praktiliselt kohe vanggi ja et ülejäänud elu veet- sin ma nõusid pestes.” •• Kohtuvad Juku-Kalle Raid ja Sven Kivisildnik. „Tead, mul varastati mobla ära,” ütleb Raid. „Politseiga rääkisid?” küsib Kivi- sildnik. „Rääkisin. Nemad ei võtnud.” •• Vestlevad kaks meest: "Kas tead, et ühe sviitri tegemiseks on tarvis kolme lammast?" "Kas tõesti? Minu naine sai küll üksi hakkama!"

KRISTIAN PAUR

PAUR

FAMILY

www.facebook.com/PauerFamily

HOMME ON TÛTREKESE SÛNNIPÄEV... IDEID?

KURI LIND, VÄIKE PONI, TERE KISU - MA KAI TEA...

SEE-SÄVV

BANG DOING

SIIN TA NÛUD ON --- TERE KURI PONI ÜBERMÄNGUASI!

ARGH! MIS PILDIGA SÄRKI SA KANNAD?

NOH, SINUL RIPLUB KAE LAS SÛDA - KAS SEE POLE SAMUTI VÕRDSÛLT OLULINE KEHAOSA?

MÕTLE, KUIDAS ME ILMA PEALLIHTA VÄLJA NÄEKSIME!

USE MYHIRE

Nemi

ARGH! MIS PILDIGA SÄRKI SA KANNAD?

NOH, SINUL RIPLUB KAE LAS SÛDA - KAS SEE POLE SAMUTI VÕRDSÛLT OLULINE KEHAOSA?

MÕTLE, KUIDAS ME ILMA PEALLIHTA VÄLJA NÄEKSIME!

USE MYHIRE

Nemi

ARGH! MIS PILDIGA SÄRKI SA KANNAD?

NOH, SINUL RIPLUB KAE LAS SÛDA - KAS SEE POLE SAMUTI VÕRDSÛLT OLULINE KEHAOSA?

MÕTLE, KUIDAS ME ILMA PEALLIHTA VÄLJA NÄEKSIME!

SUDOKU

Pappocom

Lahendused ja vihjed. www.sudoku.com

		6	9		5	2		
		7		8		1		4
9								5
6				9				1
8			6		4			3
2				1				4
3								2
	5		1		7		9	
		9	4		2	1		

SUDOKU reeglid

•• Täida tühjad kohad numbritega 1 kuni 9. Numbrid 1 kuni 9 peavad esinema igas 9 veerus, igas 9 reas, igas 3 x 3 ruudus. Igas reas, igas veerus ja igas 3 x 3 ruudus võib iga number esineda ainult ühel korral.

Eelmise mängu lahendus.

8	7	5	3	6	4	1	9	2
3	2	9	8	7	1	4	6	5
1	6	4	5	9	2	3	7	8
2	4	1	7	3	8	9	5	6
7	8	6	9	4	5	2	3	1
5	9	3	2	1	6	7	8	4
9	1	8	6	2	3	5	4	7
6	3	2	4	5	7	8	1	9
4	5	7	1	8	9	6	2	3

Sudoku EPL-i veebiväljaandes

Mängi. www.epl.ee/sudoku

LOODUS

Kristel Vilbaste
loodusenaine@hotmail.ee

Lauritsapäev

Lauritsapäevast kaob aovalgus ja öötaevasse ilmub Linnutee, sestap saame nüüd langevaid tähti loendada. Öhtud jäävad pimedaks, seepärast on tahtmine videvikus kodus taas lambid süüdata. Lauritsapäeval tuld ei tehta. Et tuld edaspidi ohjes hoida, on sel päeval koldesse vett piserdatud ja pang vee ning vihaga ahju otsa pandud. Pesu pesemine lauritsapäeval täidab sama ülesannet.

Maatohter Čahkálak

Saamimaal elab allikate juures väike mehike, kel hõbemündid kõhus ja ravitarkus peas. See ravimees on sarnane meie Saula siniallikatel elavale Tõlbile, kes ravitarkust jagades passib peale, et terviseotsija enne ei lahuks, kui on hõbemündi ohverdanud. Saami mehike on hõbemüntide tõttu nii hinnatud, et teda proovitate aina kinni püüda. Targemad küsivad temalt ravitarkust, ahnemad katsuvad hõbedat kätte saada. Čahkálaki püüdmine on lihtne: allikakaldale tuleb jätta suss, mehike astub sinna kahe jalaga sisse ja püüab paelu kinni siduda, aga mässib end sisse.

Nädala neli ilmamärki:

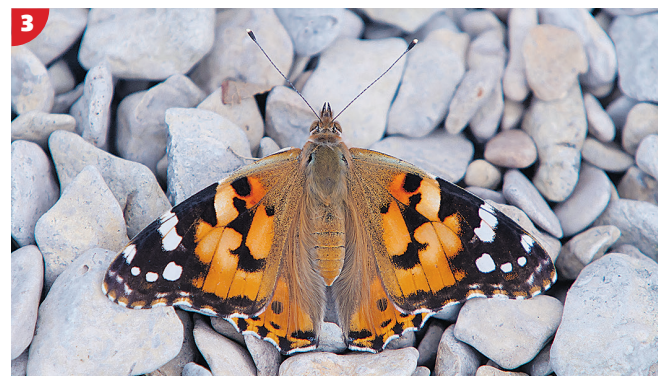
pääsukeste traadijooned, soolikarohu kollane, kährikud õunaraksus ja tähtedesära öös.

Tsitaat: Lauritsapäevast, 10. augustist on ubinatel ja maaubinatel mekk man.

-1- Noor lauk on jalgade ja tiibade poolest täiskasvanu moodi, aga kael ja pea oleks justkui linnupoja omad. **-2-** Mustvaeraste isaslinnud rändavad sulgima. **-3-** Rannavallile laskunud ohkaliblika päritolu me täpselt ei tea, ta võib olla nukust väljunud Eestis või lõunast siia lennanud. **-4-** Tänavust kesksuve jääb meenutama metsporgandite rohke öitsemine.

Fotod: Arne Ader

Augusti algus: soojast soojem

Nii sooja suve annab mäletada. Oleme igal suvel pidanud rääkima kehvast suusailmast, tänavu aga ootame aina kuumarekordeid.

Ligi kolmekümnekraadiseid ilmu on olnud juba eelmisel suvekuudel ja neid on tulemas augustiski. Vahemerest Jäämereni ulatuv suvesoe on nii tavatu, et sellist ilma ei mäleta ka kõige vanemad inimesed. Soojust on jagunud koguni valgele Gröönimaale, kus suvesoe isegi 25 kraadist kõrgemale tõusis.

Minu rännuretked jõudsid sel suvel taas Saamimaale Põhja-Jäämere äärde ja meid võõrustanud saam Ole Muosat kirjeldas, kuidas ta venna juurest Käräsjohkast naastes öösel udus äkki autotermomeetrilt 29 soojapügalat leidis. Sel ajal on siin tavaliselt hoopis öökülmad ja sageli ka esimesed lumekribalad taevast pudenemas. Gorretatis elavad Esko Aikio ja Aune Veersalu saami-estli perekonnast aga räägivad, et loodusega on tõesti midagi lahti, sest vihma pole korralikult sadanud terve suve jooksul ja loodus on sügiselt kollakavõitu. Tohtu muraka-

saak pudises nädalaga, kiirelt valminud marju ei jõudnudki kõik korjata. Vikerkaraterohke vihmahoog, mis minu saabudes üle tundra käis, pani aga linnud kevadiselt laulma. Nii kirjeldab Esko, kuidas kaurid hakkasid järvedel huikama ja kalakotkas kevadiselt kiljus ning kuidas lehelinnud ja rästad rõõmsalt trillerdasid. Minu jaoks oli esmakordne kogemus sandaalide ja lühikeste püksitega tundras murakal käia, ei parmu-pirinat ega sääsepininat, päikesekarva marjapõld loojumatus päikesevalguses mesiselt kumamas.

Rännuteele, rännuteele!

Eks Eestist peab ära käima aeg-ajalt selleks, et taas nentida, kui hea ikka kodus on. Nii nagu need pisikesed suitupääsukesed, kes trobikonas traatidel istuvad ja rännuleminekut ootavad, aprilli lõpus külmast hoolimata oma sünnikodusse trügivad ja meie

öuele naastes rõõmsa pääsukesetantsu kudli-kadli-midli-madliga lahti lasevad. Rännule on asumis teisedki: kullilised tiirutavad juba kõrgustes ja nihkuvad tasapisi lõuna poole. Kaja Kübar ütleb, et sookured kogunevad juba väikestesse parvedesse, kuldnoakakoosolekud on muutunud eriti lät-

Põhja-Jäämere ääres on sel ajal tavaliselt öökülmad, aga tänavu 29 soojapügalat.

makaks. Ja toonekurepojad ei löötsuta enam palavuses pesaposti otsas, vaid käivad endale toidupoolist otsimas, aga kui vanemad siiski miskit söödavat pessa sokutavad, sööstavad ahnelt selle kallale.

Kuigi öeldakse, et lauritsapäevast läheb konna suu lukku, on neid igal pool näha. Neid hüppab igas suuruses ja paksuses. Liblikate tants käib täie mõnuga, meie oma admiralipõlvkond lendab kiire

hooga siia-sinna. Need tumepruunil taustal valge- ja punase-oranžitriibulised liblikad armastavad eriti siilikubaretel istuda. Võib ka suuri suveliblikaid leida, mujal maailmas rajatakse suveks spetsiaalseid ahvatleva lillelõhnaga liblikaedu, kus saab pingil istudes kirevat tantsu jälgida.

Muidugi on maal nüüd tooniandjaks suured viljakoormatega vuravad traktorid ja kombainid. Viljalõikus on täies hoos ja heinategu lõppemas. Kohati tohtute õunakoormate all ägavad puud pakuvad esimesi pabulaid nii inimestele kui ka õunaraksu tulnud kährikutele.

Karu on juba kaeras ja kärssinadelegi meeldib viljapõllus passida, ehkki neid meelitab märksa rohkem valmis saanud kartul. Porgandid on juba mehemõõtu ja naerid hakkavad puiseks muutuma. Ilmamees Gennadi Skromnov ütleb, et tänu tugevale tuulele ja muutlikule ilmale meres sel aastal veel sinivetikaid näha ei ole. ●

Küsi nõu:

Millised on augustikuised aiatööd?

Hiiva nõu sügiseseks väetamiseks

Millal on õige aeg koristada söögisibulaid?

Aialeht.ee
ROHENÄPU PARIM NÕUANDJA

VASTAVAD AIALEHT.EE SPETSIALISTID!